

A – Činnost Soudu prvního stupně v roce 2005

Autor: předseda Bo Vesterdorf

Rok 2005 zůstane pro Soud prvního stupně rokem, ve kterém došlo k významnému vývoji objemu a formy jeho soudní agendy.

Soudní statistiky pro rok 2005 především ukazují velmi citelný nárůst počtu vyřízených věcí. V roce 2005 totiž Soud prvního stupně ukončil 610 věcí, což představuje nárůst o 69 % ve vztahu k předcházejícímu roku, v jehož průběhu bylo vyřízeno 361 věcí. Tento velký vzestup je třeba relativizovat, neboť 117 věcí ukončených Soudem v průběhu roku 2005 bylo ukončeno z důvodu postoupení Soudu po veřejnou službu Evropské unie. Nicméně nárůst počtu vyřízených věcí zůstává ve vztahu k roku 2004 značný (37 %), i když se toto postoupení nezohlední. Lze si všimnout, že jako v předcházejících letech velká většina (a sice 83 %) věcí vyřízených v roce 2005 byla projednána senátem o třech soudcích. Deset procent těchto věcí bylo ukončeno senátem o pěti soudcích a v 1 % případů Soud rozhodoval samosoudcem. Soud krom toho v roce 2005 vydal své první rozsudky ve velkém senátu (složeném z jedenácti soudců) v šesti věcech týkajících se žalob na náhradu škody mířících proti Společenství (část III).

Tento velmi citelný nárůst počtu vyřízených věcí, který byl dán z velké míry příchodem deseti nových soudců v roce 2004, byl provázen snížením počtu věcí zapsaných do rejstříku v průběhu roku 2005. Tento počet totiž činí 469 oproti 536 v roce 2004, což představuje snížení o 12 %. Toto snížení je však třeba relativizovat vzhledem k tomu, že v průběhu roku 2004 bylo 21 věcí postoupeno Soudním dvorem z důvodu přenosu pravomocí umožňujícího Soudu rozhodovat o přímých žalobách podaných členskými státy. Počet věcí zapsaných v tomto roce do rejstříku se ve skutečnosti vrátil na úroveň porovnatelnou s rokem 2003 (466 věcí). Krom toho se stabilizoval objem soudní agendy v oblasti ochranných známek Společenství, jelikož v roce 2005 bylo zahájeno 98 věcí (oproti 110 v roce 2004), což nicméně představuje, stejně jako v minulém roce, přibližně 20 % z počtu zahájených věcí. Naproti tomu počet věcí v oblasti veřejné služby dále narůstal jak v absolutním vyjádření (151 věcí oproti 146 v roce 2004), tak i ve vyjádření relativním (32 % oproti 27 % v předcházejícím roce).

Na konci roku 2005 počet projednávaných věcí činí 1 033, což představuje snížení o 141 věcí, a sice o 12 % ve vztahu k předcházejícímu roku. Po postoupení 117 věcí Soudu pro veřejnou službu Evropské unie projednává Soud prvního stupně 152 věcí týkajících se veřejné služby, což odpovídá o něco více než roční činnosti soudu v této oblasti.

Ačkoliv tedy soudní statistiky pro rok 2005 vykazují velmi povzbudivý tok věcí, průměrná délka trvání řízení se nicméně v průběhu roku 2005 dosti citelně zvýšila, neboť mimo soudní agendu týkající se veřejné služby a duševního vlastnictví činí 25,6 měsíců (oproti 22,6 měsícům v roce 2004).

Statistiky za tento rok je rovněž třeba analyzovat s vědomím toho, že vytvoření Soudu pro veřejnou službu Evropské unie již od příštího roku citelně ovlivní objem a profil veškeré soudní agendy Soudu, a umožní mu tak zaměřit se bezprostředněji na některé oblasti hospodářských sporů. Soud pro veřejnou službu Evropské unie představuje první soudní

komoru příslušnou rozhodovat v prvním stupni v určitých kategoriích věcí, jak to umožňuje ode dne vstupu v platnost Niceské smlouvy článek 225a ES. Všech sedm nových soudců tohoto Soudu připojeného k Soudu prvního stupně složilo přísahu dne 5. října 2005. Dne 2. prosince 2005 předseda Soudního dvora konstatoval, že Soud pro veřejnou službu byl řádně zřízen. Toto rozhodnutí bylo zveřejněno dne 12. prosince 2005 v *Úředním věstníku Evropské unie*¹. V důsledku toho bylo dne 15. prosince 2005 na základě rozhodnutí Rady 2004/752/ES, Euratom ze dne 2. listopadu 2004 o zřízení Soudu pro veřejnou službu Evropské unie² 117 věcí původně zahájených u Soudu prvního stupně, ve kterých písemná část řízení ještě nebyla k tomuto datu ukončena, postoupeno usneseními Soudu pro veřejnou službu.

Zřízení Soudu pro veřejnou službu rovněž vedlo Soud ke změně jeho jednacího řádu tak, aby do něj byla zanesena ustanovení týkající se kasačních opravných prostředků proti rozhodnutím nového soudu³. Tato změna jednacího řádu mimoto umožnila jednak přizpůsobit ustanovení týkající se právní pomoci s ohledem na ustanovení směrnice Rady 2003/8/ES ze dne 27. ledna 2003 o zlepšení přístupu ke spravedlnosti v přeshraničních sporech stanovením minimálních společných pravidel pro právní pomoc v těchto sporech⁴, a jednak vyjasnit dosah nebo přizpůsobit další ustanovení jednacího řádu, zejména zvýšením pružnosti zrychleného řízení stanoveného v článku 76a řádu. Pokud jde o toto posledně uvedené ustanovení, lze si povšimnout, že v průběhu roku 2005 bylo podáno dvanáct žádostí o zrychlené řízení a v šesti věcech bylo těmto žádostem vyhověno. Mimo vyškrtnutí věcí ukončil Soud ostatně v průběhu roku 2005 prostřednictvím tohoto řízení tři věci⁵. Zrychlené řízení opět dokázalo svoji účinnost, neboť každá z těchto věcí byla vyřízena v době, která nepřesáhla sedm měsíců⁶.

Kromě zásadní změny, kterou představuje připojení k Soudu první ze soudních komor předpokládaných Niceskou smlouvou dne 6. října 2005, uzavřel Soud prvního stupně další důležitou stránku své historie. Hans Jung totiž opustil svou funkci vedoucího soudní kanceláře, kterou zastával od zřízení tohoto Soudu v roce 1989. Slavnostní zasedání, které bylo uspořádáno k jeho odchodu, bylo příležitostí uctít jeho neocenitelný přínos pro zřízení a poté pro další vývoj Soudu. Bylo rovněž příležitostí přijmout složení přísahy jeho nástupce Emmanuela Coulona.

Konečně, o hlavních směrech v judikatuře je pojednáno v následujících částech, které se týkají nejprve některých obecných aspektů řízení (I) a dále pak soudní agendy v oblasti přezkumu legality (II), náhrady škody (III) a předběžných opatření (IV).

¹ Úř. věst. L 325, s. 1.

² Úř. věst. L 333, s. 7.

³ Změna jednacího řádu Soudu prvního stupně přijatá dne 12. října 2005 (Úř. věst. L 298, s. 1).

⁴ Úř. věst. L 26, s. 41; Zvl. vyd. 19/06, s. 90.

⁵ Usnesení Soudu ze dne 10. ledna 2005, Španělsko v. Komise, T-209/04; rozsudky Soudu ze dne 21. září 2005, EDP v. Komise, T-87/05, a ze dne 23. listopadu 2005, Spojené království v. Komise, T-178/05, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁶ Tamtéž.

I. *Procesní aspekty*

a) *Vedlejší účastenství*

Článek 40 čtvrtý pododstavec Statutu Soudního dvora, použitelný na řízení před Soudem, stanoví, že návrhová žádání obsažená v návrhu na vstoupení vedlejšího účastníka do řízení se omezí na podporu návrhových žádání jedné ze stran sporu. Krom toho podle čl. 116 odst. 3 jednacího řádu Soudu musí vedlejší účastník přijmout stav řízení takový, jaký je v době jeho vstupu do něj. Tato dvě ustanovení, jejichž uplatňování není jednoduché, byla předmětem bohaté judikatury⁷, kterou doplnily dva rozsudky vydané v tomto roce.

Jednak ve věci **VKI v. Komise** vedlejší účastníci řízení vznesli argumenty, které nebyly dovolávány Komisí, tj. účastníkem řízení, kterého vedlejší účastníci podporovali, a které by způsobily, pokud by byly uznány za opodstatněné, zrušení napadeného rozhodnutí, to znamená opačný výsledek, než ke kterému směřovala návrhová žádání Komise⁸. Soud z toho odvodil, že tyto argumenty mění rámec sporu a jsou na základě této skutečnosti nepřijatelné.

Dále pak ve věci **Regione autonoma della Sardegna v. Komise** někteří účastníci řízení, kteří vstoupili do řízení jako vedlejší účastníci na podporu žalobce, vznesli důvody, kterých se žalobce nedovolával⁹. Komise zpochybňovala přípustnost těchto důvodů a obecně tvrdila, že vedlejší účastníci nemají právo dovolávat se jiných důvodů, než které uplatňuje hlavní účastník řízení, kterého podporují. Ve svém rozsudku Soud nicméně rozhodl, že tito účastníci řízení mají právo uplatňovat vlastní důvody „za předpokladu, že podporují návrhová žádání jednoho z hlavních účastníků řízení a úplně se neliší od návrhů, které jsou základem sporu mezi žalobcem a žalovanou, což by mělo za následek změnu předmětu tohoto sporu“. V tomto případě některé z důvodů vedlejších účastníků, ačkoliv se lišily od důvodů vznesených žalobcem, souvisely s předmětem sporu, a mohly být tedy dovolávány před Soudem.

b) *Přezkum důvodu veřejného pořádku z úřední povinnosti*

V průběhu roku 2005 Soud uplatňoval zásady týkající se přezkumu důvodů veřejného pořádku z úřední povinnosti poměrně tradičním způsobem.

Ve věci **Freistaat Thüringen v. Komise** tak nesprávné skutkové zjištění, kterého se dopustila Komise, vedlo Soud k uplatnění i bez návrhu žalobního důvodu vyplývajícího z nedo-

⁷ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 23. února 1961, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg v. Vysoký úřad*, 30/59, Recueil, s. 3, 37, a rozsudek Soudu ze dne 3. dubna 2003, *Royal Philips Electronics v. Komise*, T-119/02, Recueil, s. II-1433, body 203 a 212.

⁸ Rozsudek Soudu ze dne 13. dubna 2005, *Verein für Konsumenteninformation v. Komise*, T-2/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁹ Rozsudek Soudu ze dne 15. června 2005, *Regione autonoma della Sardegna v. Komise*, T-171/02, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

statku odůvodnění¹⁰. Stejně tak ve věci **Suproco v. Komise** Soud z úřední povinnosti přezkoumal nedostatky odůvodnění rozhodnutí Komise, kterým se zamítá poskytnutí odchylky, pokud jde o některá pravidla původu použitelná na cukr z Nizozemských Antil¹¹. Konečně ve věci **CIS v. Komise** Soud rovněž přezkoumal z úřední povinnosti nedostatek odůvodnění rozhodnutí ohledně zrušení pomoci z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), neboť toto rozhodnutí se nevyjadřovalo k jednotlivým skutkovým okolnostem a argumentům zásadním pro to, aby bylo možno posoudit jeho legalitu ve vztahu k žalobním důvodům vzneseným žalobkyní¹².

Krom toho v rozsudku **Corsica Ferries France v. Komise** Soud rozhodl, že porušení práv obhajoby nepředstavuje porušení podstatných formálních náležitostí, a nesmí tedy být projednáváno z úřední povinnosti, a potvrdil tak judikaturu již citovanou ve výroční zprávě z roku 2004¹³. Ve stejném smyslu se Soud ve svém rozsudku **Common Market Fertilizers v. Komise** odmítl zabývat z úřední povinnosti námitkou protiprávnosti směřující proti ustanovení vycházejícímu z celních předpisů vzhledem k tomu, že se nezakládala na nedostatku pravomoci původce napadeného aktu¹⁴.

c) *Vyřazení písemností ze spisu*

Ve věci **Gollnisch a další v. Parlament** žalobci předložili Soudu stanovisko právní služby Parlamentu vyhotovené pro předsednictvo tohoto orgánu. Parlament navrhl vyřazení této písemnosti ze spisu. Tento návrh poskytl Soudu příležitost tím, že vyhověl návrhu Parlamentu potvrdit judikaturu, kterou lze napříště považovat za ustálenou, podle níž připustit, aby takovéto vnitřní dokumenty mohly být předkládány ve sporu před Soudem jinými osobami než službami, na jejichž žádost byly vyhotoveny, a to bez povolení dotčeného orgánu nebo rozhodnutí soudu, je v rozporu s veřejným zájmem, který vyžaduje, aby orgány mohly využívat stanovisek své právní služby, která byla vydána zcela nezávisle¹⁵.

¹⁰ Rozsudek Soudu ze dne 19. října 2005, *Freistaat Thüringen v. Komise*, T-318/00, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹¹ Rozsudek Soudu ze dne 22. září 2005, *Suproco v. Komise*, T-101/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹² Rozsudek Soudu ze dne 22. června 2005, *CIS v. Komise*, T-102/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹³ Rozsudek Soudu ze dne 15. června 2005, *Corsica Ferries France v. Komise*, T-349/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, opírající se o rozsudek Soudu ze dne 8. července 2004, *JFE Engineering v. Komise*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00 (probíhají řízení o kasačním opravném prostředku C-403/04 P a C-405/04 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 425.

¹⁴ Rozsudek Soudu ze dne 27. září 2005, *Common Market Fertilizers v. Komise*, T-134/03 a T-135/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-443/05 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁵ Usnesení Soudu ze dne 10. ledna 2005, *Gollnisch a další v. Parlament*, T-357/03, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí, opírající se o usnesení Soudního dvora ze dne 23. října 2002, *Rakousko v. Rada*, C-445/00, *Recueil*, s. I-9151, bod 12, a o rozsudek Soudu ze dne 8. listopadu 2000, *Ghignone a další v. Rada*, T-44/97, *RecueilFP*, s. I-A-223 a II-1023, bod 48.

Naproti tomu ve věci **Entorn v. Komise** Soud zamítl návrh na vyřazení ze spisu prohlášení učiněných třetí stranou před úředníky Koordinační jednotky pro boj proti podvodům (UCLAF)¹⁶. Podle Soudu žalobkyně totiž podala věrohodné vysvětlení skutečnosti, že mohla tento dokument získat, aniž se dopustila protiprávního jednání, které by mohlo bránit tomu, aby se tohoto dokumentu mohla dovolávat v rámci řízení před Soudem.

II. *Soudní agenda v oblasti přezkumu legality*

V této části budou uvedena nejdůležitější rozhodnutí vydaná k žalobám na neplatnost podaným na základě článku 230 ES¹⁷. Je třeba zdůraznit, že tento výběr je nezbytně částečně subjektivní a že na základě této skutečnosti některé záležitosti, kterými se Soud zabýval v průběhu roku 2005, nebudou předmětem samostatného rozboru v této zprávě navzdory tomu, že některá z těchto vydaných rozhodnutí přinesla upřesnění judikatury. Jedná se o rozhodnutí vydaná ohledně EFRR¹⁸, Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF)¹⁹, Evropského sociálního fondu (ESF)²⁰, pravidel upravujících použití určitých příjmových položek Parlamentu²¹, jakož i rozhodnutí vydaná v oblastech rybolovu²², přípravků na ochranu rostlin²³, veřejných zakázek²⁴, obchodních ochranných opatření²⁵, životního prostředí²⁶, jakož i sblížování právních předpisů v této oblasti²⁷.

¹⁶ Rozsudek Soudu ze dne 18. ledna 2005, Entorn v. Komise, T-141/01 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-162/05 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁷ Nepřímo budou moci být rovněž zmíněny některé rozsudky (a usnesení) vydané v rámci žalob na náhradu škody. S přihlédnutím k podmínce založení odpovědnosti Společenství za protiprávní akt spočívající v protiprávnosti dotčeného chování, se tyto rozsudky (a usnesení) totiž někdy rovněž týkají legality aktů přijatých orgány Společenství.

¹⁸ Rozsudky Soudu ze dne 18. října 2005, Regione Siciliana v. Komise, T-60/03, a ze dne 31. května 2005, Comune di Napoli v. Komise, T-272/02, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁹ Rozsudek Entorn v. Komise, poznámka 16 výše.

²⁰ Rozsudek Soudu ze dne 30. června 2005, Branco v. Komise, T-347/03, a usnesení Soudu ze dne 13. října 2005, Fintecna v. Komise, T-249/02, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

²¹ Usnesení Gollnisch a další v. Parlament, poznámka 15 výše.

²² Usnesení Španělsko v. Komise, poznámka 5 výše, a rozsudek Soudu ze dne 19. října 2005, Cofradía de pescadores de „San Pedro“ de Bermeo a další v. Rada, T-415/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

²³ Rozsudek Soudu ze dne 28. června 2005, Industrias Químicas del Vallés v. Komise, T-158/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-326/05 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

²⁴ Viz například rozsudek Soudu ze dne 6. července 2005, TQ3 Travel Solutions Belgium v. Komise, T-148/04, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

²⁵ Rozsudky Soudu ze dne 17. března 2005, Eurocoton v. Rada, T-192/98; Ettlin Gesellschaft für Spinnerei und Weberei a další v. Rada, T-195/98, a Philips v. Rada, T-177/00, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

²⁶ Rozsudek Spojené království v. Komise, poznámka 5 výše.

²⁷ Rozsudek Soudu ze dne 5. října 2005, Land Oberösterreich v. Komise, T-366/03 a T-235/04 (probíhají řízení o kasačním opravném prostředku C-439/05 P a C-454/05 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

A. Přípustnost žalob podaných na základě článku 230 ES

Stejně jako v roce 2004 měl Soud v roce 2005 příležitost přezkoumat, ať z úřední povinnosti, nebo na návrh účastníka řízení, podmínky přípustnosti žalob na neplatnost²⁸.

1. Akty, proti kterým lze podat žalobu

Kromě uplatňování ustálené judikatury, podle níž pouze akty s právně závaznými účinky mohou být předmětem žaloby²⁹, byl tento rok příležitostí zabývat se méně běžnou otázkou vztahů mezi žalobami na neplatnost a spory ze smluv. Ve věci **Helm Düngemittel v. Komise** tak Soud potvrdil, že akty přijaté orgány, které jsou součástí čistě smluvního rámce, od kterého jsou neoddelitelné, nepatří z důvodu své povahy mezi akty uvedené v článku 249 ES, proti kterým lze podat žalobu na neplatnost³⁰. Soud, opíraje se v projednávaném případě o smluvní povahu vztahu mezi žalobcem a Komisí, zamítl jako nepřipustnou žalobu na neplatnost směřující proti aktu neoddelitelnému od tohoto vztahu a odmítl requalifikovat žalobu na návrh podaný podle článku 238 ES (který dává pravomoc soudům Společenství rozhodovat na základě rozhodčí doložky obsažené ve smlouvě uzavřené Společenstvím).

2. Lhůta pro podání žaloby

Podle čl. 230 pátého pododstavce ES žaloby na neplatnost musí být podány ve lhůtě dvou měsíců, a to podle okolností ode dne vyhlášení příslušného aktu, ode dne jeho oznámení navrhovateli nebo ode dne, kdy se o něm navrhovatel dozvěděl. Podle ustálené judikatury má kritérium data, kdy se žalobce o aktu dozvěděl, jako počátek lhůty k podání žaloby podpůrnou povahu vzhledem k datu vyhlášení aktu nebo jeho oznámení. Krom toho, pokud se akt nevyhlašuje nebo neoznamuje, lhůta k podání žaloby může začít běžet až od okamžiku, kdy se dotyčná třetí osoba o obsahu a důvodech dotčeného aktu dozvěděla, tak, aby mohla využít svého práva podat žalobu. Nicméně přísluší tomu, kdo se dozvěděl o existenci aktu, jenž se ho dotýká, aby si v přiměřené lhůtě vyžádal jeho úplné znění.

²⁸ Pro přezkum z úřední povinnosti viz například rozsudky Soudu ze dne 14. dubna 2005, *Sniace v. Komise*, T-88/01 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-260/05 P); *Land Oberösterreich v. Komise*, poznámka 27 výše, a ze dne 25. října 2005, *Fardoom a Reinard v. Komise*, T-43/04, a usnesení Soudu ze dne 7. září 2005, *Krahl v. Komise*, T-358/03, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

²⁹ Viz například usnesení Soudu ze dne 16. listopadu 2005, *Deutsche Post a Securicor Omega Express v. Komise*, T-343/03, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí, a rozsudek ze dne 15. prosince 2005, *Infront WM v. Komise*, T-33/01, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí. K nemožnosti podat žalobu proti přípravnému aktu viz rovněž usnesení Soudu ze dne 22. července 2005, *Polyelectrolyte Producers Group v. Rada a Komise*, T-376/04 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-368/05 P), dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

³⁰ Usnesení Soudu ze dne 9. června 2005, *Helm Düngemittel v. Komise*, T-265/03, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

Soud proto mohl rozhodnout, že skutečnost, že žalobce požadoval sdělení rozhodnutí týkajícího se vyloučení uznatelných výdajů na základě programu realizovaného v rámci EFRR, a to více než čtyři měsíce poté, co se o něm dozvěděl, představuje překročení přiměřené lhůty ve smyslu výše uvedené judikatury³¹.

Věc **Olsen v. Komise**³² umožnila Soudu poskytnout důležité upřesnění k použití těchto zásad na spory v oblasti státních podpor³³. V této věci žalobkyně napadla rozhodnutí, kterým Komise schválila státní podporu vyplacenou španělskému soutěžiteli. Její žaloba byla podána o něco víc než šest měsíců po doručení rozhodnutí Španělskému království, které bylo jediným adresátem napadeného rozhodnutí. Jelikož žalobkyně nebyla adresátem napadeného rozhodnutí, Soud ve svém rozsudku rozhodl, že se u ní neuplatní kritérium oznámení aktu. Pokud jde dále o otázku, zda se v projednávaném případě uplatní kritérium vyhlášení nebo kritérium data, kdy se žalobce o aktu dozvěděl, Soud připomíná ustálenou judikaturu, podle níž, pokud jde o akty, které se podle ustálené praxe dotyčného orgánu zveřejňují v *Úředním věstníku Evropské unie*, kritérium data, kdy se žalobce o aktu dozvěděl, se v takovém případě neuplatní, a že lhůta k podání žaloby počíná běžet od data zveřejnění³⁴.

Ve věci státních podpor se přitom rozhodnutí, ve kterých Komise po předběžném posouzení určí, že oznámené opatření nevyvolává pochybnosti o své slučitelnosti se společným trhem, a ve kterých rozhodne, že toto opatření je se společným trhem slučitelné, zveřejňují v *Úředním věstníku Evropské unie* ve formě souhrnného sdělení³⁵. Krom toho podle nedávno zavedené, ale ustálené praxe Komise toto souhrnné sdělení obsahuje odkaz na internetovou stránku Generálního sekretariátu Komise a zmiňuje, že úplné znění předmětného rozhodnutí neobsahující důvěrné údaje je na této stránce dostupné v závazném jazykovém znění či zněních. V důsledku toho Soud rozhodl, že skutečnost, že Komise třetím osobám poskytuje úplný přístup ke znění rozhodnutí umístěného na své internetové stránce ve spojení se zveřejněním souhrnného sdělení v *Úředním věstníku Evropské unie*, které umožňuje dotčeným osobám zjistit existenci předmětného rozhodnutí a které je seznamuje s možností přístupu přes internet, je třeba považovat za vyhlášení ve smyslu čl. 230 pátého pododstavce ES. V projednávaném případě se žalobkyně tedy mohla legitimně domnívat, že napadené rozhodnutí bude vyhlášeno v *Úředním věstníku Evropské unie*. Jelikož její žaloba byla podána dokonce před tímto vyhlášením, byla prohlášena za přípustnou.

³¹ Usnesení Soudu ze dne 27. května 2005, COBB v. Komise, T-485/04, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

³² Rozsudek Soudu ze dne 15. června 2005, Olsen v. Komise, T-17/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-320/05 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

³³ Toto upřesnění bylo zopakováno ve třech usneseních Soudu ze dne 15. června 2005, SIMSA a další v. Komise, T-98/04, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 19. září 2005, Air Bourbon v. Komise, T-321/04, a ze dne 21. listopadu 2005, Tramarin v. Komise, T-426/04, dosud nezveřejněných ve Sbírce rozhodnutí.

³⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 10. března 1998, Německo v. Rada, C-122/95, Recueil, s. I-973, bod 39.

³⁵ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 Smlouvy o ES] (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339).

3. Zájem na podání žaloby

Zájem na podání žaloby musí být posuzován ke dni, kdy je žaloba podána³⁶. Soud nicméně ve věci **First Data v. Komise** rozhodl, že v zájmu řádného výkonu spravedlnosti nemůže toto hledisko týkající se okamžiku posouzení přípustnosti žaloby zabránit Soudu, aby konstatoval, že se o žalobě nerozhodne v případě, že žalobce, který původně měl zájem na podání žaloby, ztratil veškerý osobní zájem na zrušení napadeného rozhodnutí z důvodu události, ke které došlo po podání uvedené žaloby³⁷. V projednávaném případě žalobkyně napadly rozhodnutí, kterým Komise na základě článku 81 ES nebránila některým pravidlům upravujícím členství v systému bankovních karet. Tato pravidla byla po podání žaloby zrušena, takže Soud rozhodl, že zájem žalobkyně na podání žaloby, pokud vůbec existoval, zanikl.

Skutečnosti v této věci, stejně jako ve čtyřech dalších věcech ukončených v roce 2005, Soudu rovněž umožnily uplatnit zásadu, podle níž zájem na podání žaloby nemůže být hodnocen v závislosti na budoucí a hypotetické události. Zejména, jestliže se zájem, kterého se žalobkyně dovolává, týká budoucí právní situace, žalobkyně musí prokázat, že zásah do této situace je již od nynějška jistý³⁸.

Ve třech usneseních ze dne 10. března 2005 tak Soud uplatnil tyto zásady, aby z důvodu nedostatku zájmu na podání žaloby prohlásil za nepřípustné několik žalob podaných italskými podniky proti rozhodnutí Komise prohlašujícímu určitá opatření přijatá ve prospěch podniků na území Benátek a Chioggia za neslučitelná se společným trhem³⁹. Posuzuje z úřední povinnosti nepřípustnost z důvodu nedostatku podmínek řízení, Soud konstatoval nedostatek zájmu na podání žaloby, když se opřel především o rozhodnutí Italské republiky nepožadovat navrácení podpor žalobkyněmi. Žalobkyně se totiž při prokazování svého právního zájmu na podání žaloby omezily na to, že se dovolávaly okolností, jež jsou budoucí a nejisté, a sice případu, ve kterém by Komise dospěla k posouzení odlišnému od posouzení Italské republiky a uložila by jí přistoupit k navrácení předmětných podpor žalujícími podniky.

Tudíž zaprvé, žalující podniky neodůvodnily vzniklý a trvajícím zájem na zrušení napadeného rozhodnutí, jelikož pouze budoucí a nejisté vydání rozhodnutí Komise, zpochybňujícího prováděcí rozhodnutí Italské republiky, by mohlo ovlivnit jejich právní situaci. Ostatně i kdyby tento případ nastal, žalující podniky by tím ještě nebyly zbaveny veškeré účinné soudní ochrany vzhledem k možnosti napadnout u vnitrostátního soudu případná rozhodnutí příslušných vnitrostátních orgánů ukládající jim navrácení předmětných podpor. Zadruhé, pokud jde o argumenty žalobkyně týkající se budoucích účinků napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž prohlašuje předmětné režimy podpor za neslučitelné se společ-

³⁶ Rozsudek Soudu ze dne 30. dubna 1998, *Cityflyer Express v. Komise*, T-16/96, Recueil, s. II-757, bod 30.

³⁷ Usnesení Soudu ze dne 17. října 2005, *First Data a další v. Komise*, T-28/02, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

³⁸ Rozsudek Soudu ze dne 17. září 1992, *NBV a NVB v. Komise*, T-138/89, Recueil, s. II-2181, bod 33.

³⁹ Usnesení Soudu ze dne 10. března 2005, *Gruppo ormezzanese del porto di Venezia a další v. Komise*, T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00 až T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 až T-259/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00, dosud nezveřejněná ve Sbírce rozhodnutí; *Sagar v. Komise*, T-269/00, a *Gardena Hotels a Comitato Venezia Vuole Vivere v. Komise*, T-288/00, nezveřejněná ve Sbírce rozhodnutí. Viz rovněž usnesení Soudu ze dne 20. září 2005, *Makro Cash & Carry Nederland v. Komise*, T-258/99, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

ným trhem, a brání tak jejich používání v budoucnosti, Soud připomíná, že potenciální příjemci režimu podpor nemohou být pouze z důvodu této své vlastnosti považováni za osobně dotčené rozhodnutím Komise, kterým se konstatuje neslučitelnost tohoto režimu se společným trhem⁴⁰. Dovolávání se případného právního zájmu na podání žaloby pouze z tohoto důvodu by tudíž bylo v každém případě nerelevantní pro účely posouzení přípustnosti těchto žalob.

Dalším uplatněním judikatury týkající se zájmu na podání žaloby Soud v rozsudku **Sniace v. Komise** ze dne 14. dubna 2005, rovněž vydaným v oblasti státních podpor, prohlásil za nepřipustnou žalobu podanou Sniace, kterou tento podnik napadl rozhodnutí Komise prohlašující podporu přijatou tímto podnikem za slučitelnou se společným trhem⁴¹. Společnost Sniace zamýšlela napadnout kvalifikaci státní podpory učiněnou v rozhodnutí, která podle ní nepříznivě zasahovala do jejího právního postavení zejména z důvodu rizika žalob a určitých dopadů na její vztahy s úvěrovou institucí, která jí poskytla podporu. Soud zamítá žalobu z důvodu nedostatku zájmu na jejím podání, opíraje se o výše uvedenou judikaturu, podle které, pokud se tento zájem, jehož se žalobce dovolává, týká budoucí právní situace, musí žalobce dokázat, že zásah do této situace je již jistý⁴². V projednávaném případě žalobkyně v první řadě nijak neprokázala, že jí dovolávané riziko žalob je vzniklé a trvající, a dále ani to, že kvalifikace státní podpory v tomto případě může v budoucnosti zakládat povinnost oznámit veškerá opatření přijatá touto úvěrovou institucí v její prospěch, a konečně ani to, že újma vyplývající podle žalobkyně ze správního řízení může mít spojitost s kvalifikací státní podpory obsaženou v napadeném rozhodnutí.

4. Aktivní legitimace

Článek 230 čtvrtý pododstavec ES stanoví, že „[k]aždá fyzická nebo právnická osoba může [...] podat žalobu proti rozhodnutím, která jsou jí určena, jakož i proti rozhodnutím, která, byť vydána ve formě nařízení nebo rozhodnutí určeného jiné osobě, se jí bezprostředně a osobně dotýkají“.

a) *Bezprostřední dotčení*

V několika věcech týkajících se nařízení Parlamentu a Rady (ES) č. 2004/2003 ze dne 4. listopadu 2003 o statutu a financování politických stran na evropské úrovni⁴³ Soud rozhodl, že poslanci jednající sami za sebe (a nikoliv za stranu, ke které patří) nejsou bezprostředně dotčeni nařízením určujícím podmínky financování politických stran zejména proto, že hospodářské důsledky tohoto nařízení se netýkají jejich právního postavení, ale pouze

⁴⁰ Viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 2. února 1988, Van der Kooy a další v. Komise, 67/85, 68/85 a 70/85, Recueil, s. 219, bod 15, rozsudek Soudu ze dne 22. listopadu 2001, Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie v. Komise, T-9/98, Recueil, s. II-3367, bod 77.

⁴¹ Rozsudek Soudu ze dne 14. dubna 2005, Sniace v. Komise, T-141/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁴² Rozsudek NBV a NVB v. Komise, poznámka 38 výše, bod 33.

⁴³ Úř. věst. L 297, s. 1.

jejich faktického postavení⁴⁴. Naopak ve dvou z těchto věcí měl Soud za to, že dotčené nařízení, které tvoří statut politické strany na evropské úrovni, se bezprostředně dotýká určitých politických uskupení. Jednak totiž vytvoření zvýhodněného právního postavení, kterého požívá část politických uskupení, zatímco ostatní nikoliv, může ovlivnit rovnost příležitostí mezi politickými stranami. Dále pak rozhodnutí o financování politických stran přijatá podle kritérií určených sporným nařízením vyplývají z přesně stanovené pravomoci příslušného orgánu. Tato rozhodnutí tedy mají čistě automatický charakter, který vyplývá pouze z napadeného nařízení bez použití jakýchkoliv zprostředkujících předpisů⁴⁵.

Krom toho v rozsudku **Regione Siciliana v. Komise** Soud upřesnil určité podrobnosti kritéria bezprostředního dotčení, jsou-li přijímána rozhodnutí týkající se poskytnutí pomoci z EFRR⁴⁶. Tento rozsudek znamená určitý posun ve vztahu k předcházejícím rozhodnutím vydaným v mírně odlišných souvislostech⁴⁷. V této věci žalobkyně zpochybňovala rozhodnutí o zrušení podpory poskytnuté Italské republice a poté vyplacené žalobkyni za účelem výstavby přehrady. Komise tvrdila, že toto rozhodnutí se žalobkyně bezprostředně nedotýkalo, jelikož členské státy představují clonu mezi Komisí a příjemci pomoci. Soud nicméně zamítá tuto námitku nepřípustnosti, když uplatňuje judikaturu, ze které vyplývá, že aby měl akt bezprostřední dopad na jednotlivce, kterému není určen, musí zakládat přímé právní účinky na právní postavení dotčené osoby a jeho uplatnění musí být čistě automatické povahy a musí vyplývat výlučně ze samotné právní úpravy Společenství s vyloučením dalších zprostředkujících předpisů⁴⁸.

Pokud jde jednak o změnu právního postavení žalobkyně, Soud rozhodl, že účinkem napadeného rozhodnutí byla změna jejího majetkového postavení, neboť byla připravena o zůstatek pomoci nevyplacený Komisí a byla povinna vrátit částky vyplacené jako zálohy. Pokud jde dále o kritérium automatické použitelnosti napadeného rozhodnutí, Soud uvedl, že napadené rozhodnutí samo o sobě mechanicky vůči žalobkyni založilo své právní účinky, to znamená na základě samotné právní úpravy Společenství a aniž by vnitrostátní orgány měly jakoukoli posuzovací pravomoc, co se týče jejich povinnosti vykonat toto rozhodnutí. Při této příležitosti Soud nepřijal argumenty, podle kterých vnitrostátní orgány mohou teoreticky rozhodnout, že zprostí žalobkyni finančních důsledků, kterými ji napadené rozhodnutí bezprostředně zatížilo. Vnitrostátní rozhodnutí tohoto charakteru by se totiž podle práva Společenství použití napadeného rozhodnutí nedotklo a jeho účinkem by bylo pouze navrácení žalobkyně do situace, ve které se nacházela před přijetím napadeného rozhodnutí, což by způsobilo druhou změnu právního postavení žalobkyně, které již bylo změněno, poprvé a automaticky, napadeným rozhodnutím.

⁴⁴ Usnesení Soudu ze dne 11. července 2005, *Bonde a další v. Parlament a Rada*, T-13/04, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí; *Bonino a další v. Parlament a Rada*, T-40/04; a *Front national a další v. Parlament a Rada*, T-17/04 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-338/05 P), dosud nezveřejněná ve Sbírce rozhodnutí.

⁴⁵ Usnesení *Bonino a další v. Parlament a Rada*, poznámka 44 výše, a *Front national a další v. Parlament a Rada*, poznámka 44 výše.

⁴⁶ Rozsudek *Regione Siciliana v. Komise*, poznámka 18 výše.

⁴⁷ Usnesení Soudu ze dne 6. června 2002, *SLIM Sicilia v. Komise*, T-105/01, *Recueil*, s. II-2697, a ze dne 8. července 2004, *Regione Siciliana v. Komise*, T-341/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-417/04 P), dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁴⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. května 1998, *Dreyfus v. Komise*, C-386/96 P, *Recueil*, s. I-2309, bod 43.

b) *Osobní dotčení*

Použitím zásad vyplývajících z ustálené judikatury měl Soud zejména za to, že aktem napadeným ve své žalobě nebyli osobně dotčeni: nezařazení poslanci Evropského parlamentu, pokud jde o změnu podmínek použití příjmových položek, které se uplatní na politické skupiny a nezařazené poslance⁴⁹; výrobci banánů, pokud jde o dvě nařízení, kterými se stanoví určité dovozní podmínky těchto výrobků do Společenství⁵⁰; výrobci italských vín a sdružení, která je sdružují, pokud jde o nařízení, kterým se mění režim tradičních výrazů⁵¹; italské hospodářské subjekty v odvětví cukru, pokud jde o nařízení, kterým se stanoví odvozená intervenční cena bílého cukru⁵², a majitelka lesnického hospodářství, pokud jde o rozhodnutí, kterým se schvaluje programový dokument rozvoje venkova v Rakouské republice⁵³.

Věc **Sniace v. Komise**, která umožnila Soudu opětovně upřesnit podmínky použití čl. 230 čtvrtého pododstavce ES v oblasti státních podpor, vyžaduje rozvážnost⁵⁴. V této věci Sniace napadla rozhodnutí Komise, kterým Komise rozhodla o slučitelnosti několika opatření ve prospěch rakouské společnosti Lenzing Lyocell se společným trhem. Soud vznesl bez návrhu otázku aktivní legitimace žalobkyně, pokud jde o toto rozhodnutí, a konkrétně o otázku jejího osobního dotčení ve vztahu ke kritériím identifikovaným Soudním dvorem poprvé v rozsudku COFAZ a další v. Komise⁵⁵. Podle těchto kritérií se v oblasti státních podpor uznávají za osobně dotčené rozhodnutím Komise, kterým se uzavírá řízení zahájené podle čl. 88 odst. 2 ES týkající se individuální podpory, kromě podniku, který je příjemcem podpory, i podniky konkurující posledně uvedenému, které hrály aktivní úlohu v rámci takového řízení, pokud jejich postavení na trhu bylo podstatně dotčeno opatřením o podpoře, které bylo předmětem napadeného rozhodnutí. O tento případ se však v projednávané věci nejednalo. Jednak žalobkyně hrála v rámci správního řízení pouze malou úlohu, zejména jelikož nepředložila žádnou stížnost nebo vyjádření výrazně ovlivňující průběh řízení, a jednak analýza fyzikálních vlastností, ceny a výrobního postupu výrobků prodávaných žalobkyní a Lenzing Lyocell neumožnila Soudu dospět k závěru, že mezi nimi existoval přímý konkurenční vztah a žalobkyně ostatně ani neprokázala, že sporným rozhodnutím mohlo být podstatně dotčeno její postavení na trhu.

V jiném kontextu Soud v rozsudku **Infront WM v. Komise**⁵⁶ rozhodl, že žalobkyně jako držitelka výhradních televizních vysílacích práv k události považované Spojeným králov-

⁴⁹ Usnesení Gollnisch a další v. Parlament, poznámka 15 výše.

⁵⁰ Rozsudek Soudu ze dne 3. února 2005, Comafrica a Dole Fresh Fruit Europe v. Komise, T-139/01, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁵¹ Usnesení Soudu ze dne 28. června 2005, FederDoc a další v. Komise, T-170/04, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁵² Usnesení Soudu ze dne 28. června 2005, Eridania Sadam a další v. Komise, T-386/04, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁵³ Usnesení Soudu ze dne 28. února 2005, von Pezold v. Komise, T-108/03, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁵⁴ Rozsudek Sniace v. Komise, poznámka 28 výše.

⁵⁵ Rozsudek Soudního dvora ze dne 28. ledna 1986, COFAZ a další v. Komise, 169/84, Recueil, s. 391, bod 25.

⁵⁶ Rozsudek Infront WM v. Komise, poznámka 29 výše.

stvím za událost národního zájmu ve smyslu směrnice 89/552/EHS⁵⁷ byla osobně dotčena rozhodnutím Komise vztahujícím opatření přijaté Spojeným královstvím na subjekty televizního vysílání se sídlem v jiném členském státě, jelikož toto rozhodnutí bylo povahy omezující volné nakládání s právy, která žalobkyně nabyla dříve.

B. Pravidla hospodářské soutěže použitelná na podniky

Tento rok Soud vydal jedenáct rozsudků rozhodujících o hmotněprávních pravidlech zakazujících protisoutěžní dohody, opět hlavně ve věcech kartelových dohod⁵⁸. Tento vysoký počet je v kontrastu s jediným rozsudkem týkajícím se použití článku 82 ES⁵⁹ a se třemi rozsudky rozhodujícími o hmotněprávních otázkách týkajících se kontroly spojovací podniků⁶⁰.

1. Působnost soutěžních pravidel

V rozsudku **Piau v. Komise** Soud opět upřesňuje, že soutěžní pravidla se mohou za jistých okolností použít na oblast sportu⁶¹. V této věci Komise zamítla z důvodu nedostatku významu pro Společenství stížnost žalobce týkající se nařízení Mezinárodní federace fotbalových asociací (FIFA) upravujícího činnost agentů hráčů. Ve svém rozsudku má Soud za to, že fotbalové kluby a národní asociace, které je sdružují, jsou podniky, respektive sdruženími podniků, ve smyslu soutěžního práva Společenství, takže FIFA, která sdružuje národní asociace, představuje rovněž sdružení podniků ve smyslu článku 81 ES. Tento předpoklad umožňuje Soudu rozhodnout, že nařízení upravující činnost agentů hráčů představuje rozhodnutí sdružení podniků. Předmětem této činnosti je totiž pravidelně a za odměnu zprostředkovávat kontakt mezi hráčem a klubem za účelem uzavření pracovní smlouvy nebo mezi dvěma kluby za účelem uzavření smlouvy o přestupu. Jedná se tedy o hospodářskou činnost poskytování služeb, na kterou se nevztahuje sportovní specifita, jak byla definována judikaturou.

⁵⁷ Směrnice Rady 89/552/EHS ze dne 3. října 1989 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání (Úř. věst. L 298, s. 23; Zvl. vyd. 06/01, s. 224), v platném znění.

⁵⁸ Rozsudky Soudu ze dne 26. ledna 2005, Piau v. Komise, T-193/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-171/05 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 15. června 2005, Tokai Carbon a další v. Komise, T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-328/05 P), nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 18. července 2005, Scandinavian Airlines System v. Komise, T-241/01; ze dne 27. července 2005, Brasserie nationale a další v. Komise, T-49/02 až T-51/02; ze dne 15. září 2005, DaimlerChrysler v. Komise, T-325/01; ze dne 25. října 2005, Groupe Danone v. Komise, T-38/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-3/06 P); ze dne 29. listopadu 2005, Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, T-33/02; SNCZ v. Komise, T-52/02; Union Pigments v. Komise, T-62/02; Heubach v. Komise, T-64/02, a ze dne 6. prosince 2005, Brouwerij Haacht v. Komise, T-48/02, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁵⁹ Rozsudek Piau v. Komise, poznámka 58 výše.

⁶⁰ Rozsudky EDP v. Komise, poznámka 5 výše; ze dne 14. prosince 2005, Honeywell v. Komise, T-209/01, a General Electric v. Komise, T-210/01, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁶¹ Rozsudek Piau v. Komise, poznámka 58 výše.

2. Řízení k postihu protisoutěžních praktik

V rozsudku **Sumitomo Chemical a další v. Komise** Soud rozhodl, že uplynutí pětileté promlčecí doby stanovené právní úpravou Společenství pro sankcionování protiprávního jednání proti článkům 81 ES a 82 ES nebrání tomu, aby Komise určila, že došlo k protiprávnímu jednání, aniž by po uplynutí této lhůty uložila pokutu⁶². Soud upřesnil, že nepoužití promlčení na pouhé určení, že došlo k protiprávnímu jednání, nebrání zaprvé ani zásada právní jistoty, zadruhé ani společné právní zásady členských států a zatřetí ani presumpce nevinoty. Naproti tomu Soud rovněž rozhodl, že aby Komise mohla legálně určit, že došlo k promlčenému protiprávnímu jednání, je ještě třeba, aby mohla odůvodnit „oprávněný zájem“⁶³. V projednávaném případě však Komise otázku existence takového zájmu nepřezkoumala, což odůvodnilo zrušení rozhodnutí v rozsahu, v němž se týkalo žalobkyň.

3. Přínos v oblasti článku 81 ES

a) *Použití čl. 81 odst. 1 ES*

Rozhodnutím ze dne 10. října 2001 Komise Evropských společenství konstatovala, že DaimlerChrysler sama nebo prostřednictvím svých belgických a španělských dceřiných společností porušila pravidla Společenství v oblasti hospodářské soutěže tím, že se svými distributory v Německu, Belgii a Španělsku uzavřela dohody týkající se maloobchodu s osobními automobily značky Mercedes-Benz. V rozsudku, který byl vydán na základě žaloby DaimlerChrysler, Soud potvrdil, že tento podnik se prostřednictvím své belgické dceřiné společnosti skutečně účastnil se svými belgickými autorizovanými prodejci kartelové dohody spočívající v „opatřeních proti prodeji za sníženou cenu“, ale naopak nesouhlasil s analýzou Komise týkající se německého a španělského trhu⁶⁴.

Na německém trhu bylo žalobkyni zejména vytýkáno, že dávala instrukce svým obchodním zástupcům jednak, aby prodávali nová vozidla v nejvyšší možné míře zákazníkům ze svého smluvního území, a vyhnuli se tak vnitřní hospodářské soutěži, a jednak, aby u objednávek nových vozidel od zákazníků z jiného smluvního území požadovali zaplacení zálohy ve výši 15 % z ceny vozidla. Soud ve svém rozsudku připomněl, že zatímco Smlouva o ES zakazuje koordinovaná protisoutěžní chování dvou nebo více podniků, jednostranné chování výrobce tomuto zakazu nepodléhá. Soud rozhodl, že DaimlerChrysler jednala v projednávaném případě jednostranně. Komise tak nesprávně usoudila, že němečtí obchodní zástupci, kterým DaimlerChrysler dávala instrukce, nesli hospodářské riziko dostatečné k tomu, aby je odlišovalo jako nezávislé hospodářské subjekty; tito zástupci musejí být ve

⁶² Rozsudek Soudu ze dne 6. října 2005, *Sumitomo Chemical a další v. Komise*, T-22/02 a T-23/02, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí. Viz v rozhodné době z hlediska skutkového stavu článek 1 nařízení Rady (EHS) č. 2988/74 ze dne 26. listopadu 1974 o promlčení v záležitostech stíhání a výkonu práva v oblasti dopravy a hospodářské soutěže v Evropském hospodářském společenství (Úř. věst. L 319, s. 1; Zvl. vyd. 07/01, s. 61). Viz napříště článek 25 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

⁶³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 2. března 1983, *GVL v. Komise*, 7/82, Recueil, s. 483.

⁶⁴ Rozsudek *DaimlerChrysler v. Komise*, poznámka 58 výše.

skutečnosti postavení naroveň zaměstnancům DaimlerChrysler a považování za začleněné do tohoto podniku, se kterým tak tvoří hospodářskou jednotku.

Pokud jde o španělský trh, DaimlerChrysler bylo vytýkáno, že svým autorizovaným prodejci zakázala dodávat osobní automobily leasingovým společnostem, které ještě nemají konkrétního zákazníka, čímž jim znemožnila vytvořit zásoby a rychle dodat vozidlo. Soud nicméně konstatoval, že španělské právní předpisy ukládají všem leasingovým společnostem, aby měly již v okamžiku zakoupení vozidla nalezeného nájemce pro účely smlouvy o finančním pronájmu, nezávisle na ustanoveních sporné smlouvy o autorizovaném prodeji. Z toho vyplývá, že již v důsledku působení těchto právních předpisů se společnosti mimo skupinu Mercedes-Benz nacházejí ve stejné situaci jako společnosti, které patří do této skupiny, takže omezení dodávek leasingovým společnostem ve Španělsku nepředstavují omezení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES.

b) *Použití čl. 81 odst. 3 ES*

Ve výše zmíněné věci **Piau v. Komise**⁶⁵ Komise usoudila, že závazný charakter licence uložené dotčeným nařízením FIFA může být odůvodněn podle čl. 81 odst. 3 ES. Ve svém rozsudku Soud uvedl, že požadavek licence pro výkon profese agenta hráčů je překážkou přístupu k této hospodářské činnosti a ovlivňuje fungování hospodářské soutěže, takže může tedy být připuštěn pouze potud, pokud jsou splněny podmínky uvedené v čl. 81 odst. 3 ES. V projednávaném případě Soud přitom rozhodl, že se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že shledala, že na omezení, která vyplývají ze závazného charakteru licence, by se mohlo vztahovat takové vynětí. Okolnosti, které odůvodnily zásah FIFA, byly totiž zaprvé potřeba profesionalizace a bezúhonnosti činnosti agenta hráčů, aby chránila hráče, zadruhé skutečnost, že hospodářská soutěž není systémem licence vyloučena, zatřetí téměř úplná nepřítomnost vnitrostátních právních předpisů a začtvrté nedostatek kolektivní organizace agentů hráčů.

c) *Pokuty*

V průběhu roku 2005 vydal Soud deset rozsudků týkajících se legality nebo vhodnosti pokut uložených za porušení článku 81 ES⁶⁶. Podstatná část rozsudků vydaných v těchto věcech uplatňuje zásady, které jsou nyní již dobře zavedené. Tato část zprávy se tedy zaměří pouze na nejvýznamnější aspekty, které se v tomto roce opět týkají hlavně použití pokut o metodě stanovování pokut (dále jen „pokyny“)⁶⁷. Rovněž je možno si povšimnout

⁶⁵ Rozsudek Piau v. Komise, poznámka 58 výše.

⁶⁶ Rozsudky Tokai Carbon a další v. Komise, poznámka 58 výše; Scandinavian Airlines System v. Komise, poznámka 58 výše; Brasserie nationale a další v. Komise, poznámka 58 výše; DaimlerChrysler v. Komise, poznámka 58 výše; Groupe Danone v. Komise, poznámka 58 výše; Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, poznámka 58 výše; SNCZ v. Komise, poznámka 58 výše; Union Pigments v. Komise, poznámka 58 výše; Heubach v. Komise, poznámka 58 výše, a Brouwerij Haacht v. Komise, poznámka 58 výše.

⁶⁷ Pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3).

citelného nárůstu soudní agendy týkající se podmínek, za kterých může být Komise povinná vrátit, po zrušení nebo změně pokuty, úroky z prodlení ze zaplacené pokuty nebo výdaje za bankovní záruku vynaložené za účelem vyhnutí se okamžité platbě pokuty⁶⁸.

— Pokyny

V roce 2005, stejně jako v předcházejících letech, Soud upřesnil podmínky použití několika pravidel pro stanovování pokut obsažených v pokynech. Soud se vyjádřil zvláště ke kritériím umožňujícím Komisi zaprvé posoudit závažnost protiprávního jednání, zadruhé uplatnit diferencované zacházení na spoluúčastníky protiprávního jednání a zatřetí posoudit existenci přitěžujících nebo polehčujících okolností.

K závažnosti

Podle bodu 1 A pokynů je při hodnocení závažnosti protiprávního jednání třeba brát v úvahu jeho povahu, skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu.

Pokud jde o první kritérium, a to povahu protiprávního jednání, Soud měl několik příležitostí zdůraznit jeho důležitost ve vztahu ke kritériím skutečného dopadu a velikosti trhu. Soud tak ve věci **Groupe Danone v. Komise** rozhodl, že dohody či jednání ve vzájemné shodě, jejichž předmětem je zejména stanovení cen a rozdělení zákazníků, mohou podle pokynů již na základě své povahy vést ke kvalifikaci jako „velmi závažná“ protiprávní jednání, aniž by bylo nutné taková chování charakterizovat zvláště pomocí dopadu či zeměpisného rozsahu⁶⁹.

Pokud jde o druhé kritérium, a sice dopad kartelové dohody, Soud rozhodl, rovněž ve věci **Groupe Danone v. Komise**, že i částečné provedení dohody mající protisoutěžní cíl stačí k vyloučení možného závěru o neexistenci dopadu uvedené dohody na trh⁷⁰. Krom toho podle rozhodnutí Soudu stále v téže věci, nezávisle na zeměpisném rozsahu protiprávního jednání a na poměru, které dotyčné prodeje představují ve vztahu k prodejům skutečněným v celé Evropské unii, je absolutní hodnota těchto prodejů rovněž relevantním ukazatelem závažnosti protiprávního jednání, neboť věrně odráží hospodářský význam transakcí, které mají být protiprávním jednáním vyloučeny z běžné hospodářské soutěže⁷¹. Konečně ve věci **Scandinavian Airlines System v. Komise** Soud rozhodl, že poněvadž pro účely posouzení závažnosti protiprávního jednání se skutečný dopad protiprávního jednání na trh smí vzít v úvahu pouze tehdy, když jej lze měřit, v případě globální dohody

⁶⁸ Rozsudek Soudu ze dne 21. dubna 2005, *Holcim (Deutschland) v. Komise*, T-28/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-282/05 P), a usnesení Soudu ze dne 4. května 2005, *Holcim (France) v. Komise*, T-86/03, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí; usnesení Soudu ze dne 20. června 2005, *Cementir – Cementerie del Tirreno v. Komise*, T-138/04, a rozsudek Soudu ze dne 14. prosince 2005, *Greencore Group v. Komise*, T-135/02, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

⁶⁹ Rozsudek *Groupe Danone v. Komise*, poznámka 58 výše. Viz v tomto smyslu rovněž rozsudek *Scandinavian Airlines System v. Komise*, poznámka 58 výše.

⁷⁰ Rozsudek *Groupe Danone v. Komise*, poznámka 58 výše.

⁷¹ Tamtéž.

směřující k odstranění potenciální hospodářské soutěže, jejíž skutečný účinek je již pojmově obtížně měřitelný, Komise nebyla povinna přesně prokázat skutečný dopad kartelové dohody na trh a kvantifikovat jej, ale mohla se omezit na odhady pravděpodobnosti takového účinku⁷².

K diferencovanému zacházení

Posouzení závažnosti protiprávního jednání podle pokynů spočívá v paušálním přístupu v tom smyslu, že základní částka pokuty je v zásadě nezávislá na obratu dotčeného podniku. Bod 1 A nicméně opravňuje Komisi, aby použila diferencované zacházení na podniky, které se účastnily protiprávního jednání tak, že je rozdělí do několika kategorií odpovídajících různým výchozím částkám. Otázka výběru obratu vhodného pro diferencované zacházení mezi podniky již zavedla podnět k judikatuře, kterou v roce 2005 upřesnily tři věci zdůrazňující velký prostor pro uvážení Komise v tomto ohledu.

Zprv ve věci „**Speciální grafity**“ se Komise rozhodla, že rozdělí podniky v závislosti na jejich světovém obratu pro každý z výrobků dotčených sankcionovaným protiprávním jednáním, v projednávaném případě určením cen bez rozdělení trhů⁷³. Žalobkyně napadly tuto volbu a tvrdily zejména, že Komise měla zohlednit jejich obrat v Evropském hospodářském prostoru (EHP) jako ve věci „Lyzín“⁷⁴. Ve svém rozsudku Soud nicméně schválil přístup Komise s poukazem na to, že přístup založený na světovém obratu sice může být vhodný v případě globální kartelové dohody o rozdělení trhů (viz věc „Uhlíkové elektrody“⁷⁵), avšak ještě to neznamená, že takový přístup musí být vyloučen v případě neexistence rozdělení trhů. Zohlednění celkového obratu na dotčených trzích (a nikoliv obratu z veškerých výrobků podniku) přitom představovalo v projednávaném případě vhodnou metodu. Pokud jde o dovolávané srovnání s věcí „Lyzín“, Soud uvádí, že diferencované zacházení se v této věci zakládalo na celkovém obratu uskutečněném podniky ze všech jejich činností, zatímco v projednávaném případě Komise použila světové obraty uskutečněné prodejem dotčeného výrobku.

Zadruhé Soud ve svém rozsudku **SNCZ v. Komise** rozhodl, že Komise se nedopustila zjevně nesprávného posouzení tím, že pro účely diferencovaného zacházení zohlednila podíl na trhu a dotčený obrat na dotčeném trhu, neboť celkový obrat dotčených podniků představoval pouze neúplný pohled na skutečnost⁷⁶.

Zatřetí, prostor pro uvážení při volbě vhodného obratu byl Komisi přiznán obzvláště obecným způsobem v rozsudku **Scandinavian Airlines System v. Komise**, poněvadž Soud

⁷² Rozsudek *Scandinavian Airlines System v. Komise*, poznámka 58 výše.

⁷³ Rozsudek *Tokai Carbon a další v. Komise*, poznámka 58 výše.

⁷⁴ Viz zejména rozsudky Soudu ze dne 9. července 2003, *Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise*, T-224/00 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-397/03 P), Recueil, s. II-2597.

⁷⁵ Rozsudek Soudu ze dne 29. dubna 2004, *Tokai Carbon a další v. Komise*, T-236/01, T-239/01, T-244/01, T-246/01, T-251/01 a T-252/01 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-289/04 P, C-301/04 P, C-307/04 P a C-308/04 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁷⁶ Rozsudek *SNCZ v. Komise*, poznámka 58 výše.

v něm z judikatury odvodil, že pro účely stanovení výše pokuty má Komise „právo zohlednit obrat podle své volby, pokud se tato volba nejeví jako neopodstatněná v závislosti na okolnostech projednávaného případu“⁷⁷. V projednávaném případě nemohlo být konstatováno zjevně nesprávné posouzení, pokud jde o volbu Komise, která zohlednila jak celkový obrat sankcionovaných podniků, tak jejich obrat uskutečněný na relevantním trhu.

K přitěžujícím okolnostem

V průběhu roku 2005 se Soud vyjádřil k přitěžujícím okolnostem spojeným s existencí pohrůzek odvetnými opatřeními za účelem rozšíření kartelové dohody, opakovaným protiprávním jednáním a vedoucí úlohou sankcionovaného podniku.

Podle bodu 2 čtvrté odrážky pokynů mohou přitěžující okolnosti představovat odvetná opatření proti jiným podnikům s cílem prosadit praktiky, které představují protiprávní jednání. Ve věci **Groupe Danone v. Komise** Soud schválil postoj Komise, podle něhož skutečnost, že určitý podnik, který je stranou kartelové dohody, nutí jinou stranu uvedené kartelové dohody k rozšíření jejího rozsahu, přičemž jí hrozí odvetnými opatřeními v případě, že by odmítla, lze uplatnit jako přitěžující okolnost. Příímým důsledkem takového chování je totiž zhoršení škod způsobených kartelovou dohodou. Podnik, který takový přístup zaujal, musí z tohoto důvodu nést zvláštní odpovědnost⁷⁸. Naproti tomu Komise neprokázala dostačujícím způsobem příčinnou souvislost mezi existencí pohrůzek vyřčených Danone a rozšířením spolupráce mezi tímto podnikem a Interbrew. Soud tedy změnil pokutu tomu odpovídajícím způsobem.

V bodě 2 první odrážce pokynů Komise krom toho uvedla, že zamýšlí zohledňovat opakované protiprávní jednání jako přitěžující okolnost odůvodňující zvýšení základní částky. Stále ve věci **Groupe Danone v. Komise** přitom Komise uvedla přitěžující okolnost vycházející ze skutečnosti, že tento podnik již byl odsouzen dvakrát pro skutkově obdobné protiprávní jednání porušující článek 81 ES, i když žalobkyně tehdy nenesla své současné jméno a obě předcházející protiprávní jednání měla dopad na jiné odvětví⁷⁹. Ve svém rozsudku Soud souhlasil s Komisí a potvrdil, že analýza závažnosti spáchaného protiprávního jednání musí zohledňovat případné opakované protiprávní jednání. Soud v tomto ohledu upřesnil, že pojem opakovaného protiprávního jednání vzhledem k svému cíli nutně nepředpokládá konstatování předchozí peněžní sankce, ale pouze konstatování předchozího protiprávního jednání.

Konečně podle bodu 2 třetí odrážky pokynů Soud snížil ve věci „**Speciální grafity**“ procentní navýšení uložené Komisí společnosti SGL Carbon z důvodu její vedoucí úlohy, neboť tato úloha byla nadhodnocena ve vztahu k úloze ostatních dvou členů kartelové dohody⁸⁰.

⁷⁷ Rozsudek *Scandinavian Airlines System v. Komise*, poznámka 58 výše.

⁷⁸ Rozsudek *Groupe Danone v. Komise*, poznámka 58 výše.

⁷⁹ Rozsudek *Groupe Danone v. Komise*, poznámka 58 výše.

⁸⁰ Rozsudek *Tokai Carbon a další v. Komise*, poznámka 58 výše.

K polehčujícím okolnostem

Bod 3 pokynů obsahuje demonstrativní výčet polehčujících okolností pro účely snížení základní částky pokuty. Lze si povšimnout, že ve věci **Brasserie nationale a další v. Komise** Soud v podstatě rozhodl, že k okolnosti, která není takové povahy, aby odůvodnila kartelovou dohodu (v projednávaném případě právní nejistota ohledně platnosti určitých smluv), nelze přihlídnout jako k polehčující okolnosti odůvodňující snížení pokuty uložené z důvodu této kartelové dohody⁸¹.

— Maximální výše 10 %

Nařízení č. 17 stanovilo, jak to napříště stanoví čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003, že pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání v rozporu s články 81 ES nebo 82 ES nesmí přesáhnout 10 % jeho celkového obratu za předchozí hospodářský rok. Ačkoliv použití tohoto pravidla obecně nepůsobí mnoho potíží, Soud měl v roce 2005 možnost poskytnout dvě důležitá upřesnění, která se jej týkají.

Jednak ve věci „**Speciální grafity**“ Soud upřesnil podmínky, za nichž se musí uplatnit maximální výše 10 %, je-li protiprávní jednání formálně přičítáno dvěma společnostem, z nichž je jedna dceřinou společností druhé, které se rozdělily před přijetím rozhodnutí ukládajícího pokutu⁸². V takovém případě, rozhodl Soud, jelikož se maximální výše 10 % vztahuje k hospodářskému roku, který předchází datu rozhodnutí, tato maximální výše směřuje k ochraně podniků „proti nadměrné výši pokuty, která by mohla narušit jejich hospodářský základ“. Obrat se tak nevztahuje k období sankcionovaného protiprávního jednání, ale k období blízkému uložení pokuty (hospodářskému roku, který mu předchází). Maximální výše 10 % se tedy musí uplatnit nejdříve na každého odděleného příjemce rozhodnutí a až poté – pouze tehdy, když několik příjemců tvoří „podnik“ ve smyslu hospodářské jednotky odpovědné za protiprávní jednání, a to ještě k datu rozhodnutí – lze maximální výši uplatnit na jejich kumulovaný obrat. Jinými slovy, pokud hospodářská jednota mezi společnostmi byla před rozhodnutím přerušena, každý příjemce má právo na to, aby na něj byla maximální výše 10 % uplatněna individuálně.

Krom toho ve věci **Britannia Alloys & Chemicals v. Komise** Soud upřesnil podmínky, za kterých se uplatní maximální výše, když podnik, který se dopustil protiprávního jednání, převedl všechny své činnosti před vydáním rozhodnutí sankcionujícího protiprávní jednání⁸³. Podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 musí být maximální výše vypočítána na základě obratu dosaženého v hospodářském roce předcházejícím rozhodnutí o uložení pokuty. Nicméně v projednávaném případě se v okamžiku rozhodnutí žalobkyně stala nevýdělečnou společností a ukončila své činnosti v odvětví zinku. Jelikož tedy její obrat za hospodářský rok předcházející rozhodnutí byl nulový, Soud rozhodl, že nemohl sloužit za základ pro určení maximální výše uvedené v nařízení č. 17. Podle Soudu totiž z cílů systému, do něhož se uvedený čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 začleňuje, a z judikatury vyplývá, že použití maxi-

⁸¹ Rozsudek Brasserie nationale a další v. Komise, poznámka 58 výše.

⁸² Rozsudek Tokai Carbon a další v. Komise, poznámka 58 výše.

⁸³ Rozsudek Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, poznámka 58 výše.

mální výše 10 % předpokládá jednak, že Komise má k dispozici obrat za poslední hospodářský rok, který předchází datu přijetí rozhodnutí, a jednak, že se tyto údaje vztahují k úplnému finančnímu roku běžné hospodářské činnosti v období dvanácti měsíců. Komise tedy byla ke stanovení maximální hranice pokuty povinna použít nejaktuálnější obrat za úplný rok hospodářské činnosti. V projednávaném případě Komise tedy právem určila maximální výši ve vztahu k hospodářskému roku, který skončil dne 30. června 1996, a to navzdory skutečnosti, že rozhodnutí Komise sankcionující protiprávní jednání pocházelo z měsíce prosince 2001.

— Sdělení o spolupráci

Také v tomto roce se celá řada věcí týkala použití sdělení o spolupráci z roku 1996, v očekávání prvních věcí týkajících se sdělení z roku 2002⁸⁴.

Aby podniku svědčil nárok na snížení výše pokuty na základě nezpochybnění skutkových zjištění v souladu s bodem D 2 druhou odrážkou sdělení o spolupráci, musí výslovně informovat Komisi o tom, že nemá v úmyslu zpochybňovat věcnou správnost skutkových zjištění poté, co se seznámil s oznámením námitek⁸⁵. Soud byl přiveden k upřesnění těchto zásad ve věci **Groupe Danone v. Komise**, v níž rozhodl, že „prohlášení o nezpochybnění věcné správnosti skutkových zjištění, ke kterému je [...] připojena řada připomínek, jimiž žalobkyně údajně hodlá vyjasnit dosah některých skutkových okolností, ale které ve skutečnosti představují zpochybnění těchto skutkových okolností, nelze považovat za usnadnění úkolu Komise spočívajícího ve zjišťování a potlačování dotčeného protiprávního jednání porušujícího pravidla hospodářské soutěže“⁸⁶. Za takových okolností nemůže podniku příslušet nárok na snížení z důvodu nezpochybnění věcné správnosti skutkových zjištění na základě bodu D 2 druhé odrážky sdělení o spolupráci.

Krom toho ve věci „**Speciální grafty**“ Soud Komisi přiznal široký prostor pro uvážení k určení totožnosti „prvního podniku“, který Komisi poskytl „určující skutečnosti“ ve smyslu bodu B písm. b) sdělení o spolupráci, jelikož Soud zamýšlí sankcionovat Komisi pouze v případě „zjevného překročení“⁸⁷.

Nakonec lze poznamenat, že ve věci **Brouwerij Haacht v. Komise** Soud rozhodl, že poskytnutí, i rozhodujících, informací může odůvodnit snížení výše pokuty uložené dotčenému podniku pouze v rozsahu, v němž jdou uvedené informace „nad rámec informací, jejichž poskytnutí může Komise požadovat podle článku 11 nařízení č. 17“⁸⁸. Jelikož v projednávaném případě informace poskytnuté žalobkyní tyto podmínky nesplňovaly, bylo správné, že Komise nesnížila z tohoto důvodu žalobkyni pokutu.

⁸⁴ Sdělení o upuštění od stanovení pokut nebo jejich snížení ve věcech týkajících se kartelových dohod (Úř. věst. 1996, C 207, s. 4, dále jen „sdělení o spolupráci“), napříště nahrazené sdělením o imunitě vůči uložení pokut a o snížení jejich částky ve věcech týkajících se kartelových dohod (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3).

⁸⁵ Rozsudek Soudu ze dne 14. května 1998, *Mayr-Melnhof v. Komise*, T-347/94, Recueil, s. II-1751, bod 309.

⁸⁶ Rozsudek *Groupe Danone v. Komise*, poznámka 58 výše.

⁸⁷ Rozsudek *Tokai Carbon a další v. Komise*, poznámka 58 výše.

⁸⁸ Rozsudek *Brouwerij Haacht v. Komise*, poznámka 58 výše.

— Výkon soudního přezkumu v plné jurisdikci

Ve věci pokut Soud rozhoduje s pravomocí soudního přezkumu v plné jurisdikci, což mu umožňuje snížit nebo zvýšit pokuty uložené Komisí. V průběhu roku 2005 Soud vykonal tento přezkum zejména k vyvození důsledků z nesprávného posouzení, kterého se dopustila Komise⁸⁹ nebo k opravě nesprávného posouzení v pořadí použití stadií stanovení pokut upravených v pokynech⁹⁰.

Soud nově poskytl několik upřesnění o případném výkonu svého přezkumu v plné jurisdikci pro zohlednění skutkových okolností, které nastaly po přijetí napadeného rozhodnutí. Ve věci **Scandinavian Airlines System v. Komise** žalobkyně navrhla Soudu, aby snížil pokutu, která jí byla uložena, z důvodu zohlednění chování po vydání rozhodnutí, které podle ní bylo příkladné⁹¹. Ve svém rozsudku Soud nicméně rozhodl, že žalobkyně nemohla z judikatury vyvodit zásadu, podle níž by pokuta uložená podniku mohla být snížena s ohledem na chování po vydání rozhodnutí, které ukládá pokutu. Při této příležitosti Soud upřesnil, že takové snížení, „pokud by bylo možné, by v každém případě mohlo být učiněno soudem Společenství pouze s velkou obezřetností a za velmi zvláštních okolností, zejména z důvodu, že by takový postup mohl být vnímán jako vybízení k protiprávním jednáním se spekulací, že pokuta může být snížena v důsledku změny chování podniku po přijetí rozhodnutí.“

4. Přínos v oblasti článku 82 ES

Ve výše zmíněné věci **Piau v. Komise**⁹² měl Soud za to, že na trhu, kterého se týkají dotčené právní předpisy FIFA, který je trhem poskytování služeb, kde kupujícími jsou hráči a kluby a prodávajícími agenti, může být FIFA považována za jednající na účet fotbalových klubů, jejichž je emanací jako sdružení ve druhém stupni podniků, kterými jsou kluby.

Podle Soudu přitom z důvodu závazného charakteru nařízení FIFA pro národní asociace, které jsou jejími členy, a kluby, které tyto asociace sdružují, mají kluby kolektivní dominantní postavení na trhu poskytování služeb agenty hráčů. V důsledku toho Soud na rozdíl od Komise rozhodl, že FIFA, která je emanací těchto klubů a na trhu jedná jejich prostřednictvím, má dominantní postavení na trhu služeb agentů hráčů, přičemž v tomto ohledu není důležité, že nejedná na trhu přímo jako hospodářský subjekt a že její zásah je normotvornou činností. Naproti tomu podle Soudu Komise právem usoudila, že napadené praktiky nepředstavují zneužití dominantního postavení. Z toho vyplývá, že legalita zamítnutí stížnosti z důvodu nedostatku zájmu Společenství na pokračování v řízení nebyla dotčena zjištěným nesprávným právním posouzením.

⁸⁹ Rozsudky Tokai Carbon a další v. Komise, poznámka 58 výše; a Groupe Danone v. Komise, poznámka 58 výše.

⁹⁰ Rozsudek Groupe Danone v. Komise, poznámka 58 výše.

⁹¹ Rozsudek Scandinavian Airlines System v. Komise, poznámka 58 výše.

⁹² Rozsudek Piau v. Komise, poznámka 58 výše.

5. Přínos v oblasti kontroly spojování podniků

Mezi čtyřmi věcmi týkajícími se použití nařízení č. 4064/89, které je již nyní nahrazeno nařízením č. 139/2004, si tři zasluhují, aby byly zmíněny⁹³.

Zprvée, rozsudek **EDP v. Komise**⁹⁴ přináší důležitá upřesnění ohledně důkazního břemene, je-li zpochybňován dostatečný charakter závazků navržených účastníky spojení, a ohledně posouzení spojení v odvětví neotevřeném hospodářské soutěži.

Soud tak jednak upřesnil, že je na Komisi, aby prokázala, že závazky platně předložené účastníky spojení nezpůsobují, že toto spojení tak, jak je změněno závazky, je slučitelné se společným trhem. Soud však dodal, že skutečnost, že Komise považuje závazky, které byly platně předloženy, za nedostatečné, představuje nesprávné přenesení důkazního břemene pouze tehdy, když Komise zakládá toto posouzení jejich nedostatečnosti nikoli na posouzení těchto závazků založeném na objektivních a ověřitelných kritériích, ale spíše na úsudku, že účastníci neposkytli dostatečné důkazy, aby Komisi umožnili provést posouzení věci samé. Komise má nadto právo zamítnout nezavazující závazky, neboť tímto nepřenáší důkazní břemeno na účastníky, ale popírá určitý a změřitelný charakter, který závazky musejí vykazovat.

Krom toho Soud upřesnil, že v odvětví nepodléhajícím hospodářské soutěži „představuje monopol absolutní dominantní postavení, které z tohoto důvodu nemůže být posíleno“ na dotčeném trhu, takže žádná účinná hospodářská soutěž nemůže být spojením narušena. V uvedeném případě *Energias de Portugal (EDP)*, původní portugalská energetická společnost, a *Eni SpA*, italská energetická společnost, měly společně nabýt společnost *Gás de Portugal (GDP)*, původní portugalskou plynárenskou společnost. Toto spojení by mělo účinky zejména na některých trzích se zemním plynem. Tyto trhy přitom měly být otevřeny hospodářské soutěži do 1. července 2004 pro všechny zákazníky mimo domácnosti a do 1. července 2007 pro ostatní zákazníky. Členské státy se nicméně za určitých okolností mohly od některých povinností odchýlit a pozdit se v uplatňování směrnice, přičemž Portugalsko právě takovouto výjimku využilo až do roku 2007. Soud se domníval, že když Komise založila zákaz spojení na posílení dominantních postavení, v jehož důsledku by došlo k významnému narušení hospodářské soutěže na trzích se zemním plynem neotevřených hospodářské soutěži na základě výjimky, nezohlednila účinky, a tedy rozsah této výjimky.

Nicméně toto pochybení je omezeno pouze na trhy se zemním plynem. Posouzení Komise týkající se situace na trzích s elektřinou v Portugalsku, rovněž dotčených spojení, tím tedy nejsou ovlivněna. V tomto ohledu se Soud domníval, že se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když měla za to, že spojení by způsobilo, že by důležitý potenciální soutěžitel EDP (a sice GDP) zmizel ze všech trhů s elektřinou, a že závazky dotčených

⁹³ Nařízení Rady (EHS) č. 4064/89 ze dne 21. prosince 1989 o kontrole spojování podniků [Úř. věst. L 395, s. 1, opravy v Úř. věst. 1990, L 257, s. 13; Zvl. vyd. 08/01, s. 31, zrušené nařízením (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. L 24, s. 1; Zvl. vyd. 08/03, s. 40)]. Jediná věc neuvedená v této zprávě se týká rozhodnutí, ve kterém byla použita klasická judikatura ohledně skutečnosti, že jednotlivec nemůže zpochybnit odmítnutí Komise zahájit řízení o nesplnění povinnosti státem (usnesení Soudu ze dne 25. května 2005, *Retecal a další v. Komise*, T-443/03, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí).

⁹⁴ Rozsudek *EDP v. Komise*, poznámka 5 výše.

podniků neumožňovaly vyřešit problémy, které určila. Tento závěr o trzích s elektřinou sám o sobě stačil k odůvodnění rozhodnutí o neslučitelnosti dotčeného spojení se společným trhem, což vedlo Soud k tomu, že ho nezrušil.

Zadruhé, ve věci **General Electric v. Komise** Soud poskytl četná ujasnění ohledně dosahu svého soudního přezkumu s ohledem na rozhodnutí Komise o spojení podniků, jakož i ohledně soutěžního posouzení spojení s konglomerátními účinky v návaznosti na rozsudky vydané Soudem a poté Soudním dvorem ve věci *Tetra Laval v. Komise*⁹⁵. Soud především zdůraznil zvláštní význam jednak účinného soudního přezkumu, provádí-li Komise analýzu předpokládaného vývoje, ke kterému by na trhu mohlo dojít v návaznosti na plánované spojení, a jednak kvality důkazních materiálů předložených Komisí v případě spojení konglomerátního typu.

Tato věc má svůj původ v rozhodnutí Komise ze dne 3. července 2001, kterým tento orgán prohlásil spojení mezi americkými společnostmi Honeywell International a General Electric Company (GE) za neslučitelné se společným trhem, důsledkem čehož byl zákaz jeho uskutečnění v Evropské unii. Ve svém rozsudku *General Electric v. Komise* Soud schválil posouzení Komise, podle kterého by toto spojení vytvořilo nebo posílilo dominantní postavení, v důsledku čehož by byla významně narušena účinná hospodářská soutěž na třech trzích, a sice trhu s proudovými motory pro velká regionální letadla, trhu s proudovými motory pro podniková letadla a trhu s malými lodními turbínami na plyn. Soud tak schválil sled úvah Komise, podle kterého by spojení posílilo již existující dominantní postavení žalobkyně na světovém trhu s proudovými motory pro velká regionální letadla. V tomto ohledu je opodstatněné zjištění Komise, že spojení by zákazníky zbavilo výhod plynoucích z hospodářské soutěže, pokud jde o ceny. Krom toho Soud schválil odmítnutí ze strany Komise závazku navrženého účastníky spojení za účelem vyřešení problémů s hospodářskou soutěží vytvořených spojením na tomto trhu. V tomto ohledu Soud upřesnil, že strukturální závazky navržené účastníky mohou být Komisí přijaty pouze tehdy, jestliže může dojít s jistotou k závěru, že je bude možné provést a že nové obchodní struktury, které z něj vzniknou, budou dostatečně funkční a trvalé, aby nemohlo dojít v relativně blízké budoucnosti k vytvoření nebo posílení dominantního postavení nebo k narušení účinné hospodářské soutěže, kterým mají závazky zabránit. Ve stejném smyslu Soud odmítl argumenty GE kritizující posouzení Komise týkající se vytvoření dominantních postavení na trhu s proudovými motory pro podniková letadla a na trhu s malými lodními turbínami na plyn.

Tato zjištění stačí k přijetí závěru, že spojení je neslučitelné se společným trhem. Ve svém rozsudku tudíž Soud nezrušil rozhodnutí i přes některé chyby, kterých se dopustila Komise zejména v rámci své analýzy konglomerátních účinků způsobených spojením.

Soud tak ve svém rozsudku rozhodl, že Komise mohla dojít k závěru, aniž by se dopustila zjevně nesprávného posouzení, že GE měla před spojením dominantní postavení na trhu s proudovými motory pro velká obchodní letadla. Za tímto účelem se Komise mohla plátně domnívat, že GE využívala obchodní sílu dceřiných společností spadajících do její skupiny, zejména společnosti poskytující leasing na letadla, GECAS, aby získala zakázky, které

⁹⁵ Rozsudek *General Electric v. Komise*, poznámka 60 výše. Viz rovněž rozsudky Soudem ze dne 25. října 2002, *Tetra Laval v. Komise*, T-5/02, Recueil, s. II-4381, a Soudního dvora ze dne 15. února 2005, *Komise v. Tetra Laval*, C-12/03 P, Sb. rozh. s. I-987.

by pravděpodobně bez jejich zásahu nezískala. Soud naopak rozhodl, že tři odlišné části rozhodnutí Komise jsou postiženy protiprávnostmi.

V první řadě ta část napadeného rozhodnutí, která se týká posílení již existujícího dominantního postavení GE na trhu s proudovými motory pro velká obchodní letadla vyplývajícího z tohoto vertikálního překrytí není opodstatněná. Soud zvláště konstatoval, že účinky na trhu předvídané Komisí by vyplývaly z určitého budoucího jednání spojené entity, takže bylo věcí Komise předložit přesvědčivé důkazy ohledně jeho pravděpodobnosti. Těmito důkazy mohou být případně hospodářské studie stanovící pravděpodobný vývoj situace na trhu a uvádějící existenci faktorů podněcujících spojenou entitu k tomu, aby se chovala daným způsobem, aniž by tím nicméně byla dotčena volnost dokazování. V uvedeném případě měla Komise k dispozici všechny prvky analýzy nezbytné pro posouzení, v jakém rozsahu by dotčené chování mohlo představovat zneužití dominantního postavení zakázané článkem 82 ES a postižitelné jako takové. Podle Soudu Komise tedy nesprávně nezohlednila odrazující účinek tohoto ustanovení za účelem posouzení pravděpodobnosti dotčeného chování. Analýza Komise je tak postižena právním omylem, který nutně způsobil zjevně nesprávné posouzení.

Soud dále rozhodl, že Komise neprokázala s dostatečným stupněm pravděpodobnosti, že by spojená entita přenesla na trhy, kde působí společnost Honeywell (letecké a neletecké výrobky), praktiky GE na trhu s proudovými motory pro velká obchodní letadla spočívající ve využívání její finanční a obchodní síly vyplývající z její leasingové dceřiné společnosti. V každém případě Komise náležitě neprokázala, že by tyto praktiky za předpokladu, že by byly uskutečněny, pravděpodobně vedly k vytvoření dominantního postavení na jednotlivých relevantních trzích s leteckými a neleteckými výrobky. V důsledku toho se rovněž v tomto ohledu Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení.

Konečně Soud rozhodl, že Komise dostatečně neprokázala, že by spojená entita uskutečňovala spojené prodeje motorů GE a leteckých a neleteckých výrobků společnosti Honeywell. Při neexistenci takových prodejů by pouhá skutečnost, že tato entita má širší řadu výrobků než její soutěžitelé, nestačila k prokázání, že z její strany došlo k vytvoření nebo posílení dominantního postavení na jednotlivých relevantních trzích. V důsledku toho se rovněž v tomto ohledu Komise dopustila zjevně nesprávného posouzení.

Pokud jde o třetí a poslední rozsudek vydaný v oblasti kontroly spojování podniků, a sice rozsudek **Honeywell International v. Komise**, byl vydán ohledně téhož spojení jako bylo spojení dotčené v rozsudku *General Electric v. Komise*⁹⁶. I když má menší význam než posledně uvedený rozsudek, umožnil nicméně Soudu uplatnit pravidlo, podle kterého, jestliže je výrok rozhodnutí Komise založen na několika bodech odůvodnění, z nichž každý sám o sobě by postačoval k odůvodnění tohoto výroku, je v zásadě namístě zrušit tento akt pouze tehdy, je-li každý z těchto bodů postižen protiprávností. V důsledku toho omyl nebo jiná protiprávnost, která postihuje pouze jediný z bodů odůvodnění, nemůže postačovat k odůvodnění zrušení sporného rozhodnutí, jelikož nemohla mít rozhodující vliv na výrok přijatý orgánem. Použitím tohoto pravidla na žalobu společnosti Honeywell Soud tuto žalobu zamítl z důvodu neexistence účinného žalobního důvodu. Žalobkyně totiž nenapadla všechny body odůvodnění, z nichž každý představuje dostatečný právní a skutkový základ napadeného rozhodnutí. Z toho vyplývá, že i za předpokladu, že by všechny

⁹⁶ Rozsudek *Honeywell v. Komise*, poznámka 60 výše.

žalobní důvody právoplatně vznesené žalobkyní byly opodstatněné, nemohla její žaloba vést ke zrušení napadeného rozhodnutí.

C. Státní podpory

1. Hmotněprávní pravidla

a) *Zakládající znaky*

Žádné rozhodnutí Soudu tento rok významněji neupřesnilo zakládající znaky pojmu státní podpora. Nicméně v několika věcech Soud zrušil rozhodnutí Komise z důvodu nesprávných skutkových zjištění nebo nesprávných posouzení nebo pro nedostatky odůvodnění.

Soud tak ve věci **Freistaat Thüringen v. Komise** konstatoval několik nedostatků odůvodnění a několik skutkových pochybení, kterých se dopustila Komise při svém přezkumu určitých opatření provedených ve prospěch německého podniku⁹⁷. Tato pochybení ho vedla k částečnému zrušení napadeného rozhodnutí, zčásti i prostřednictvím důvodu neplatnosti uplatněného bez návrhu vycházejícího z nedostatku odůvodnění.

Ve svém rozsudku **Confédération nationale du Crédit mutuel v. Komise** Soud stejně tak zrušil pro nedostatek odůvodnění rozhodnutí Komise, kterým se posledně uvedená domnívala, že některá opatření přijatá Francouzskou republikou z titulu nákladů na správu a příjem vkladů regulovaného spoření v rámci mechanismu „Livret bleu“ (modré vkladní knížky) představovala státní podpory neslučitelné se společným trhem⁹⁸. Poté, co Soud konstatoval, že výrok rozhodnutí neumožňuje určit opatření, která Komise považovala za podporu, přezkoumal důvody rozhodnutí. Po svém přezkumu rozhodl, že analýza podmínek, které musejí být splněny, aby intervence státu mohla být kvalifikovaná jako podpora, rovněž neumožňuje přesně v rozhodnutí určit opatření, která jsou považována za příznávající podporu Crédit mutuel. Soud například konstatoval několik nejasností postihujících rozhodnutí, pokud jde o kvalifikaci daňového zvýhodnění poskytnutého spořitelům, kteří Livret bleu využili. Analýza rozhodnutí nedovoluje jasně určit, zda Komise měla za to, že toto daňové osvobození může představovat převod státních prostředků, zachovávajíc však současně možnost takového výkladu. Soud se tak domníval, že se nachází v situaci, kdy nemůže vykonat svůj soudní přezkum ohledně posouzení režimu Livret bleu provedeného Komisí.

b) *Rozhodnutí přijaté v návaznosti na výzvu členského státu*

Rozsudek **Regione autonoma della Sardegna v. Komise**⁹⁹ je prvním rozsudkem, v němž Soud přezkoumal rozhodnutí přijaté Komisí v návaznosti na výzvu k tomu, aby rozhodla ve lhůtě dvou měsíců.

⁹⁷ Rozsudek Freistaat Thüringen v. Komise, poznámka 10 výše.

⁹⁸ Rozsudek Soudu ze dne 18. ledna 2005, Confédération nationale du Crédit mutuel v. Komise, T-93/02, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

⁹⁹ Rozsudek Regione autonoma della Sardegna v. Komise, poznámka 9 výše.

V roce 1998 oznámily italské orgány Komisi projekt režimů podpor na restrukturalizaci malých zemědělských podniků v obtížích vypracovaný regionem Sardinie v celkové výši přibližně 30 milionů eur. Komise v roce 2001 rozhodla, že tento projekt je neslučitelný se společným trhem. Region Sardinie se domáhal, aby Soud zrušil rozhodnutí Komise, když jí vytýkal, že se zejména domnívala, že není jisté, že jeho projektem budou zvýhodněny výlučně podniky v obtížích a že projekt obnoví jejich funkční schopnost, aniž by způsobil neodůvodněné narušení hospodářské soutěže.

Článek 7 odst. 1 a 6 nařízení č. 659/1999¹⁰⁰ v podstatě stanoví jednak, že formální vyšetřovací řízení v oblasti státních podpor je v zásadě ukončeno rozhodnutím, a jednak, že Komise rozhodne ve lhůtě dvou měsíců na základě informací, které jsou jí dostupné, pokud o to dotyčný stát požádá. V uvedeném případě Soud konstatoval, že po uplynutí orientační lhůty osmnácti měsíců, ve které se Komise snaží v zásadě přijmout rozhodnutí, Italská republika vyzvala Komisi, aby rozhodla ve lhůtě dvou měsíců. V takovém případě je Komise povinna rozhodnout na základě jí dostupných informací a přijmout záporné rozhodnutí, pokud by tyto informace nebyly dostatečné k určení slučitelnosti projektu předloženého k jejímu přezkumu se společným trhem. V uvedeném případě se Komise mohla legálně domnívat, že nebylo jisté, že prospěch ze stanovených podpor bude vyhrazen podnikům v obtížích. Snažila se ostatně získat informace, které by jí umožnily posoudit účinky projektu na podniky, které by z něho měly mít prospěch a na hospodářskou soutěž, ale italské orgány jí je neposkytly. Komisi dostupné informace tedy neumožňovaly určit slučitelnost projektu se společným trhem, a Komise tak právem přijala záporné rozhodnutí.

c) *Rámcová pravidla*

I když na základě článku 87 ES jsou podpory poskytované státem, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž, ovlivňují-li obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, přesto některé podpory mohou být prohlášeny za slučitelné se společným trhem podle podmínek stanovených Smlouvou a rámcovými pravidly, která Komise v některých případech stanovila v hlavních zásadách týkajících se různých druhů podpor, aby omezila svůj prostor pro volné uvážení. V hlavních zásadách často dovolávaných před Soudem Komise zejména definovala podmínky, za kterých mohou být státní podpory na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích prohlášeny za slučitelné se společným trhem¹⁰¹. Mezi tyto podmínky patří zejména omezení podpory na minimum nezbytné pro provedení restrukturalizace.

O tato pravidla se jednalo mimo jiné ve věci **Regione autonoma della Sardegna v. Komise**¹⁰², ale na tomto místě bude pojednáno zvláště o věci **Corsica Ferries France v. Komise**, ve které měl Soud za to, že Komise nesprávně posoudila podmínku minimálního charakte-

¹⁰⁰ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES] (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339).

¹⁰¹ Hlavní zásady Společenství pro státní podpory na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. 1999, C 288, s. 2).

¹⁰² Rozsudek Regione autonoma della Sardegna v. Komise, poznámka 9 výše.

ru podpory, čímž byla dotčena legalita jejího rozhodnutí¹⁰³. Zatímco totiž Komise měla povinnost zohlednit celý čistý zisk z prodejů realizovaných v rámci restrukturalizačního plánu, nezahrnula do svého výpočtu čistý zisk dvanácti milionů eur plynoucí pro Société nationale maritime Corse-Méditerranée z prodeje nemovitostí. Soud zajisté podotkl, že Komise je v zásadě oprávněna se při výkonu své široké posuzovací pravomoci držet přibližného vyčíslení čistého zisku z prodejů stanovených restrukturalizačním plánem. Tak tomu nicméně nebylo v uvedeném případě, jelikož Komise měla k dispozici informace, které jí umožňovaly podporu vyčíslit přesně.

d) *Zneužití*

Smlouvou o ES jsou zakázány nejen podpory neslučitelné se společným trhem, ale rovněž jejich zneužití. Tento pojem je upřesněn v čl. 1 písm. g) nařízení č. 659/1999, který ho definuje jako označující „podporu použitou příjemcem v rozporu s rozhodnutím [nevznést námitky, kladným rozhodnutím nebo podmíněčným rozhodnutím Komise]“. V průběhu roku 2005 Soud tento pojem uplatnil ve dvou věcech.

Zprv ve věci **Saxonia Edelmetalle v. Komise**¹⁰⁴ Komise nejdříve povolila vyplacení podpor několika podnikům bývalé Německé demokratické republiky. O pět let později však rozhodla, že podpory byly zneužity ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES, přičemž toto posouzení bylo jednou ze dvou žalobkyň zpochybněno. Ve svém rozsudku měl Soud za to, že se Komise nedopustila zjevně nesprávného posouzení, když přijala rozhodnutí, aniž by určila skutečné použití dotčené částky. Ačkoliv totiž německé orgány obdržely příkaz poskytnout velký počet údajů týkající se této otázky, poskytly pouze neúplné odpovědi, z nichž bylo možno vyvodit dvojí výklad, jež v obou případech vedl ke zjištění existence zneužití podpory. I když v zásadě je přítom věcí Komise, aby prokázala, že podpory, které předtím povolila, byly zneužity, je nicméně na členském státě, aby poskytl všechny informace požadované Komisí v příkazu k poskytnutí informací a v případě, že tak členský stát neučiní, je Komise oprávněna přijmout rozhodnutí o ukončení formálního vyšetřovacího řízení na základě dostupných informací.

Dále v rozsudku **Freistaat Thüringen v. Komise** Soud zrušil část rozhodnutí Komise, ve kterém měla za to, že došlo ke zneužití podpory¹⁰⁵. Podle Soudu k tomu, aby bylo prokázáno, že podpora poskytnutá v souladu se schváleným režimem podpor byla zneužita, musí Komise dokázat, že tato podpora byla použita v rozporu s vnitrostátními předpisy upravujícími tento režim nebo s doplňujícími podmínkami, které byly přijaty členským státem v okamžiku schvalování režimu. Naopak porušení pouhé doplňující podmínky uložené jednostranně poskytovatelem podpory, aniž by tato podmínka byla výslovně zakotvena v těchto vnitrostátních předpisech schválených Komisí, nemůže být považováno za dostačující prvek pro určení, že došlo ke zneužití podpory ve smyslu čl. 88 odst. 2 prvního pododstavce ES. Soud tudíž v uvedeném případě zrušil rozhodnutí Komise, kterým měla

¹⁰³ Rozsudek *Corsica Ferries France v. Komise*, poznámka 13 výše.

¹⁰⁴ Rozsudek Soudu ze dne 11. května 2005, *Saxonia Edelmetalle v. Komise*, T-111/01 a T-133/01, dosud nezveřejněný Sbírcí rozhodnutí.

¹⁰⁵ Rozsudek *Freistaat Thüringen v. Komise*, poznámka 10 výše.

za to, že došlo ke zneužití podpory uplatněné za porušení kritéria jednostranně stanoveného spolkovou zemí Durynsko.

e) *Navrácení*

Pokud Komise konstatuje, že podpory jsou neslučitelné se společným trhem, může nařídít členskému státu, aby požadoval jejich navrácení od jejich příjemců. Zrušení protiprávní podpory prostřednictvím jejího navrácení je logickým důsledkem konstatování její protiprávnosti a má za cíl obnovení předchozí situace na trhu¹⁰⁶. Podle judikatury je tento cíl dosažen, pokud dotčené podpory, případně navýšené o úroky z prodlení, byly vráceny příjemcem nebo jinými slovy podniky, které je skutečně použily¹⁰⁷. Určení příjemce podpory však někdy přináší choulostivé problémy v případě, že došlo k převodu obchodních podílů nebo aktiv podniku, který byl původně příjemcem. Tyto složité otázky vedou ke značnému počtu sporů, jak dokládají tři věci ukončené Soudem v roce 2005. Tyto věci upřesnily pojem „skutečného používání“, je-li podpora poskytnuta buď skupině podniků zrušené před přijetím napadeného rozhodnutí (Saxonia Edelmetalle v. Komise), nebo společnému podniku, jehož aktiva byla před přijetím napadeného rozhodnutí částečně převedena (Freistaat Thüringen v. Komise a CDA Datenträger Albrechts v. Komise).

Zprv ve věci **Saxonia Edelmetalle v. Komise** Soud upřesnil povinnosti, které je Komise povinna dodržovat při určování příjemce podpory, která má být vrácena¹⁰⁸. V uvedeném případě byla podpora poskytnuta původně skupině podniků, která v době přijetí rozhodnutí již neexistovala, takže Komise rozhodla, že povinnost navrácení se musí vztahovat na všechny podniky, které byly součástí skupiny, aniž by předem přezkoumala, v jakém rozsahu měly jednotlivé podniky skupiny prospěch z této podpory. Komise přitom krom toho konstatovala, že poskytnuté finanční prostředky si ponechala holdingová společnost skupiny. Za těchto podmínek měl Soud za to, že Komise nemohla považovat dceřiné společnosti tohoto holdingu za příjemce dotčené zneužitě podpory, jelikož ji skutečně nepoužily. Komise se nemohla domnívat, že nebyla povinna přezkoumat, v jakém rozsahu jednotlivé podniky skupiny měly ze zneužitě podpory prospěch.

Soud nicméně upřesnil, že vzhledem k okolnostem věci Komise nebyla povinna určit v napadeném rozhodnutí, v jakém rozsahu měl každý podnik prospěch z dotčené částky, ale mohla se omezit na to, aby vyzvala německé orgány, aby požadovaly navrácení těchto podpor od jejich příjemce nebo příjemců, to znamená od podniku nebo podniků, které je skutečně použily. Pak by tedy náleželo Spolkové republice Německo v rámci jejích povinností podle práva Společenství, aby vymohla navrácení předmětné částky. Navíc v případě, že se během provádění tohoto příkazu k vrácení členský stát setká s nepředvídanými obtížemi, je namís-

¹⁰⁶ Rozsudky Soudního dvora ze dne 12. července 1973, Komise v. Německo, 70/72, Recueil, s. 813, bod 20; ze dne 8. května 2003, Itálie a SIM 2 Multimedia v. Komise, C-328/99 a C-399/00, Recueil, s. I-4035, bod 65, a ze dne 29. dubna 2004, Německo v. Komise, C-277/00, Recueil, s. I-3925, body 73 a 74.

¹⁰⁷ Tímto vrácením příjemce totiž ztrácí výhodu, kterou měl na trhu ve srovnání se svými soutěžiteli, a je obnovena situace předcházející vyplacení podpory (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 4. dubna 1995, Komise v. Itálie, C-350/93, Recueil, s. I-699, bod 22; ze dne 3. července 2003, Belgie v. Komise, C-457/00, Recueil, s. I-6931, bod 55, a Německo v. Komise, poznámka 106 výše, bod 75).

¹⁰⁸ Rozsudek Saxonia Edelmetalle v. Komise, poznámka 104 výše.

tě připomenout, že je může předložit k posouzení Komisi, která spolu s členským státem musí v takovém případě v souladu s povinností loajální spolupráce, vyjádřené zejména v článku 10 ES, spolupracovat v dobré víře za účelem překonání obtíží při současném úplném dodržení ustanovení Smlouvy a zejména ustanovení týkajících se podpor¹⁰⁹.

Zadruhé a zatřetí ve věcech **Freistaat Thüringen v. Komise** a **CDA Datenträger Albrechts v. Komise**¹¹⁰ byla bankami a německými veřejnými entitami poskytnuta finanční zvýhodnění za účelem výstavby továrny na výrobu kompaktních disků v Albrechts. Továrna byla ve vlastnictví společného podniku, jehož podíly byly poté několikrát převedeny. Mimoto po restrukturalizační fázi, jež byla nezbytná z důvodu provozních obtíží továrny, byla část aktiv (investiční majetek, provozní aktiva, krátkodobý hmotný majetek, jakož i technické know-how a marketing) odkoupena třetím podnikem (CDA), zatímco vlastníkem pozemku nezbytného k provozu budov, které se na něm nacházejí, jakož i technické infrastruktury a zásobovacího zařízení, zůstal společný podnik (nazvaný „LCA“). CDA a LCA poté uzavřely smlouvu o výměně služeb. Jelikož se nicméně Komise domnívala, že různé finanční pomoci poskytnuté německými orgány představovaly státní podpory neslučitelné se společným trhem, nařídila, že zejména LCA a CDA tyto podpory musí vrátit z důvodu, že tyto podniky pokračují v činnosti původního příjemce podpory pomocí jeho výrobních prostředků.

Co se týče dvou pomoci poskytnutých jednomu ze dvou původních vlastníků společného podniku, vlastníku továrny, určených na financování její výstavby, Soud měl za to, že Komise v zásadě správně nařídila jejich navrácení ze strany LCA¹¹¹.

Naproti tomu, co se týče ostatních podpor poskytnutých skupině, jež byla vlastníkem společného podniku, který byl jejich příjemcem, které nebyly určeny na restrukturalizaci tohoto podniku, je vyloučeno, že z nich mohl mít skutečně prospěch. V důsledku toho nemohla být LCA kvalifikována jako příjemce. Rovněž tak, pokud jde o podpory určené společnému podniku, ale neoprávněně použité ve prospěch jiných podniků téže skupiny, měla Komise v okamžiku přijímání napadeného rozhodnutí k dispozici soubor shodujících se nepřímých důkazů, z nichž vyplývalo, že společný podnik nečerpal skutečně prospěch z velké části podpor určených na výstavbu, konsolidaci a restrukturalizaci továrny na kompaktní disky. Kromě toho tyto nepřímé důkazy umožňovaly přinejmenším přibližně určit rozsah neoprávněného použití. Jelikož společný podnik nebyl příjemcem dotčených podpor, nemohlo být jejich navrácení požadováno po LCA.

Pokud jde o příkaz k navrácení od CDA, Komise založila své posouzení hlavně na existenci vůle obejít následky jejího rozhodnutí. Podle Soudu však neexistují důkazy o této vůli, a to tím méně, že k převzetí aktiv došlo za cenu odpovídající tržní ceně. Ohledně argumentu Komise, podle kterého LCA, která byla v likvidaci, měla být zamýšlena jako „prázdná sko-

¹⁰⁹ Viz zejména rozsudky Soudního dvora ze dne 21. března 1991, Itálie v. Komise, C-303/88, Recueil, s. I-1433, bod 58, a ze dne 13. června 2002, Nizozemsko v. Komise, C-382/99, Recueil, s. I-5163, bod 50.

¹¹⁰ Rozsudky Freistaat Thüringen v. Komise, poznámka 10 výše, a ze dne 19. října 2005, CDA Datenträger Albrechts v. Komise, T-324/00, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹¹¹ Na základě rozsudku Belgie v. Komise, poznámka 107 výše, body 55 až 62.

řápka“, od které není možné získat navrácení podpor, Soud na něj odpověděl, připomínaje zejména, že obnovení předchozí situace a vyloučení narušení hospodářské soutěže vyplývajícího z protiprávně poskytnutých podpor lze v zásadě dosáhnout zanesením závazku týkajícího se vrácení dotyčných podpor do pasiv podniku v likvidaci. Podle judikatury je totiž takové zanesení dostačující k zajištění výkonu rozhodnutí nařizujícího navrácení státních podpor neslučitelných se společným trhem¹¹².

2. Procesní otázky

a) Právo zúčastněných stran podat připomínky

Řízení o kontrole státních podpor je s ohledem na svou obecnou strukturu řízením zahájeným proti členskému státu odpovědnému za poskytnutí podpory¹¹³, a nikoliv proti příjemci nebo příjemcům podpory¹¹⁴. Na základě čl. 88 odst. 2 ES není vyžadována žádná individuální výzva jednotlivcům, Komise je pouze povinna jednat tak, aby všechny potenciálně zúčastněné strany byly informovány a měly příležitost uplatnit své argumenty¹¹⁵. V praxi jsou zúčastněné strany především zdrojem informací pro Komisi v rámci správního řízení zahájeného na základě čl. 88 odst. 2 ES¹¹⁶.

Soud ve věci **Saxonia Edelmetalle v. Komise** upřesnil, že pro možnost užitečně uplatnit své připomínky nestačí pouze být informovaný o zahájení formálního řízení¹¹⁷. S přihlédnutím k čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999 Soud rozhodl, že rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, i přes nezbytně předběžnou povahu posouzení, které obsahuje, musí být dostatečně přesné, aby se zúčastněné strany mohly účinně účastnit formálního vyšetřovacího řízení, ve kterém budou mít možnost uplatnit své argumenty. Žalobkyně nicméně v uvedeném případě netvrdily, že rozhodnutí o zahájení řízení bylo nedostatečně odůvodněno k tomu, aby jim bylo umožněno účinně vykonat jejich právo předložit připomínky, a v každém případě jeho sdělením zveřejněným v *Úředním věstníku Evropských společenství* Komise žalobkyním umožnila účinně jejich právo podat připomínky vykonat.

¹¹² Viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 15. ledna 1986, Komise v. Belgie, 52/84, Recueil, s. 89, bod 14, a ze dne 21. března 1990, Belgie v. Komise, C-142/87, Recueil, s. I-959, body 60 a 62.

¹¹³ Rozsudky Soudního dvora ze dne 10. července 1986, Belgie v. Komise, zvaný „Meura“, 234/84, Recueil, s. 2263, bod 29, a Soudu ze dne 14. ledna 2004, Fleuren Compost v. Komise, T-109/01, Recueil, s. II-127, bod 42.

¹¹⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 24. září 2002, Falck a Acciaierie di Bolzano v. Komise, C-74/00 P a C-75/00 P, Recueil, s. I-7869, bod 83, a rozsudek Fleuren Compost v. Komise, poznámka 113 výše, bod 44.

¹¹⁵ Rozsudky Soudního dvora ze dne 14. listopadu 1984, Intermills v. Komise, 323/82, Recueil, s. 3809, bod 17, a Soudu ze dne 25. června 1998, British Airways a další v. Komise, T-371/94 a T-394/94, Recueil, s. II-2405, bod 59.

¹¹⁶ Rozsudek Soudu ze dne 22. října 1996, Skibsværftsforeningen a další v. Komise, T-266/94, Recueil, s. II-1399, bod 256.

¹¹⁷ Rozsudek Saxonia Edelmetalle v. Komise, poznámka 104 výše.

b) *Dovolávání se skutkových okolností nezmíněných při správní fázi před Komisí před Soudem*

Ve věci **Saxonia Edelmetalle v. Komise** se jedna ze žalobkyň před Soudem dovolávala několika skutkových údajů, které nebyly sděleny Komisi při správním řízení¹¹⁸. Soud vyhověl námitkám Komise, která měla za to, že tyto skutkové argumenty jsou nepřípustné. Za tímto účelem se Soud opřel o zásadu, podle které musí být legalita aktu Společenství v rámci žaloby na neplatnost podané na základě článku 230 ES posouzena podle skutkových a právních poznatků existujících ke dni, kdy byl akt přijat. Zejména posouzení Komise musí být přezkoumána pouze na základě poznatků, které měla k dispozici v době, kdy tato posouzení prováděla¹¹⁹. Soud z toho vyvodil, že žalobce, který se účastnil vyšetřovacího řízení podle čl. 88 odst. 2 ES, nemůže uplatňovat skutkové argumenty, které byly Komisi neznámé a které jí nebyly oznámeny v průběhu vyšetřovacího řízení.

Soud uvedl, že tato prekluze nemůže být nutně rozšířena na všechny případy, v nichž se podnik neúčastnil vyšetřovacího řízení podle čl. 88 odst. 2 ES a zároveň zdůraznil, že v uvedeném případě žalobkyně nevyužila své právo účastnit se vyšetřovacího řízení, i když na několika místech v rozhodnutí o zahájení tohoto vyšetřovacího řízení byla zvláště uvedena. Za těchto podmínek skutkové argumenty, které byly Komisi neznámé v době přijetí napadeného rozhodnutí, nemohou být vzneseny proti tomuto rozhodnutí poprvé před Soudem.

Tatáž otázka se v podstatě naskývala ve věci **Freistaat Thüringen v. Komise**¹²⁰. V uvedené věci Soud rozhodl, že pokud členský stát a ostatní zúčastněné strany mají za to, že určité skutečnosti, které jsou uvedeny v rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení, jsou nesprávné, musí to oznámit Komisi během správního řízení, neboť jinak by nemohly tyto skutečnosti zpochybnit v rámci soudního řízení. V případě neexistence opačných informací od dotčených stran se Komise může opřít o skutečnosti, byť nesprávné, které má k dispozici v okamžiku vydání konečného rozhodnutí, jestliže byly dotčené skutkové poznatky předmětem příkazu Komise ve vztahu k členskému státu, aby jí poskytl nezbytné informace. Pokud naopak Komise členskému státu nepřikáže, aby jí předložil informace ohledně skutečností, které zamýšlí konstatovat, nemůže pak odůvodnit případná nesprávná skutková zjištění tím, že uplatní, že se v okamžiku přijetí rozhodnutí o ukončení formálního vyšetřovacího řízení opírala pouze o informace, které jí tehdy byly dostupné.

¹¹⁸ Rozsudek *Saxonia Edelmetalle v. Komise*, poznámka 104 výše.

¹¹⁹ Rozsudky *British Airways a další v. Komise*, poznámka 115 výše, bod 81, a ze dne 6. října 1999, *Kneissl Dachslein v. Komise*, T-110/97, Recueil, s. II-2881, bod 47.

¹²⁰ Rozsudek *Freistaat Thüringen v. Komise*, poznámka 10 výše.

D. Ochranná známka Společenství

Tento rok opět byly velmi početné věci uplatňující nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství¹²¹. Počet rozhodnutých věcí o ochranných známkách (94) tak představuje 15 % věcí ukončených Soudem v roce 2005.

Podle nařízení č. 40/94 může být zápis ochranné známky zamítnut jak na základě absolutních důvodů, tak i relativních důvodů pro zamítnutí.

1. Absolutní důvody pro zamítnutí zápisu

Z celkového počtu 17 rozsudků, kterými Soud rozhodl věci týkající se absolutních důvodů pro zamítnutí zápisu, rozhodl o třech zrušeníh¹²². Přínos judikatury z tohoto roku se týká především absolutních důvodů pro zamítnutí vycházejících zprvve z nemožnosti grafického ztvárnění dotčeného označení [článek 4 a čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 40/94], zadruhé z nedostatku rozlišovací způsobilosti nebo popisné povahy přihlášeného označení [čl. 7 odst. 1 písm. b) a c) nařízení č. 40/94] a zatřetí ze zásahu do veřejného pořádku nebo dobrých mravů [čl. 7 odst. 1 písm. f) nařízení č. 40/94].

a) *Označení neschopná grafického ztvárnění*

Článek 7 odst. 1 písm. a) nařízení č. 40/94 zakazuje zápis označení, která nesplňují podmínky článku 4 tohoto nařízení. Toto posledně uvedené ustanovení přitom stanoví, že „[o]chrannou známkou Společenství může být jakékoliv označení schopné grafického

¹²¹ Úř. věst. L 11, s. 1.

¹²² Rozsudky Soudu ze dne 12. ledna 2005, Deutsche Post EURO EXPRESS v. OHIM (EUROPREMIUM), T-334/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-121/05 P); ze dne 14. dubna 2005, Celltech v. OHIM (CELLTECH), T-260/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-273/05 P), a ze dne 25. října 2005, Peek & Cloppenburg v. OHIM (Cloppenburg), T-379/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí). Čtrnáct rozsudků, které nevedly ke zrušení, jsou rozsudky Soudu ze dne 12. ledna 2005, Wieland-Werke v. OHIM (SnTEM, SnPUR, SnMIX), T-367/02 až T-369/02; ze dne 19. ledna 2005, Proteome v. OHIM (BIOKNOWLEDGE), T-387/03; ze dne 11. května 2005, Naipes Heraclio Fournier v. OHIM – France Cartes (Meč z karetní hry, Obuškový jezdec a Mečový král), T-160/02 až T-162/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-311/05 P); ze dne 7. června 2005, Münchener Rückversicherungs-Gesellschaft v. OHIM (MunichFinancial-Services), T-316/03; ze dne 8. června 2005, Wilfer v. OHIM (ROCKBASS), T-315/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-301/05 P); ze dne 22. června 2005, Metso Paper Automation v. OHIM (PAPERLAB), T-19/04; ze dne 13. července 2005, Sunrider v. OHIM (TOP), T-242/02; ze dne 8. září 2005, CeWe Color v. OHIM (DigiFilm et DigiFilmMaker) T-178/03 a T-179/03; ze dne 13. září 2005, Sportwetten v. OHIM – Intertops Sportwetten (INTERTOPS), T-140/02; ze dne 15. září 2005, Citicorp v. OHIM (LIVE RICHLI), T-320/03; ze dne 27. září 2005, Cargo Partner v. OHIM (CARGO PARTNER), T-123/04; ze dne 27. října 2005, Eden v. OHIM (Vůně zralé jahody), T-305/04, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí; rozsudek Soudu ze dne 30. listopadu 2005, Almdudler-Limonade v. OHIM (Tvar limonádové láhve), T-12/04, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; rozsudky Soudu ze dne 15. prosince 2005, BIC v. OHIM (Tvar kamínkového zapalovače), T-262/04, a BIC v. OHIM (Tvar elektronického zapalovače), T-263/04, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

ztvárnění [...], pokud jsou způsobilá rozlišit výrobky nebo služby jednoho podniku od výrobků nebo služeb jiných podniků“. Ve věci **Eden v. OHIM (Vůně zralé jahody)** Soud použil tato ustanovení, aby poprvé rozhodl o přihlášce čichové ochranné známky. V tomto rozsudku tak bylo rozhodnuto, že odvolací senát legálně zamítá zápis čichového označení, které není vnímatelné vizuálně, popsaného slovy „vůně zralé jahody“ a doplněného barevným vyobrazením představujícím jahodu¹²³. Ochrannou známku může totiž tvořit označení, které není způsobilé být samo o sobě vnímáno vizuálně, za podmínky, že může být předmětem grafického ztvárnění, zejména prostřednictvím vyobrazení, čar nebo znaků, které musí být jasné, přesné, úplné samo o sobě, snadno přístupné, srozumitelné, trvalé a objektivní. Tak tomu však v uvedené věci nebylo, navzdory zejména obrazovému prvku předloženému žalobkyní, neboť vyobrazení jahody obsažené v přihlášce k zápisu představuje pouze ovoce, které vydává vůni, která je údajně totožná s dotčeným čichovým označením, a nikoli přihlašovanou vůni.

b) *Nedostatek rozlišovací způsobilosti nebo popisná povaha*

Podle čl. 7 odst. 1 nařízení č. 40/94 se do rejstříku nezapíší podle písm. b) tohoto odstavce ochranné známky, které postrádají rozlišovací způsobilost, a podle písm. c) tohoto odstavce ochranné známky, které jsou tvořeny výlučně označeními nebo údaji, které mohou sloužit v oblasti obchodu k označení druhu, jakosti, množství, účelu, hodnoty, zeměpisného původu nebo doby výroby výrobků nebo poskytnutí služby nebo jiných jejich vlastností. Článek 7 odst. 1 písm. c) nařízení č. 40/94 brání tomu, aby uvedená označení nebo údaje byly vyhrazeny jedinému podniku z důvodu jejich zápisu jako ochranné známky. Toto ustanovení tak sleduje cíl obecného zájmu, který vyžaduje, aby taková označení nebo údaje mohly být volně užívány všemi.

Soud třikrát rozhodl, že se odvolací senát Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) (OHIM) dopustil pochybení, když měl za to, že dotčená označení měla rozlišovací způsobilost nebo popisnou povahu.

Nejprve ve věci **Celltech v. OHIM (CELLTECH)** Soud usoudil, že odvolací senát neprokázal, že slovní označení CELLTECH, označující „cell technology“ (buněčnou technologii), popisuje dotčené výrobky a služby spadající do farmaceutického oboru¹²⁴. Nebylo totiž vysvětleno, čím tyto výrazy poskytují informaci ohledně účelu a vlastností výrobků a služeb, kterých se týkají přihlášky, zejména pokud jde o způsob, kterým jsou tyto výrobky a služby pro buněčnou technologii používány nebo jak z ní vyplývají. Jelikož odvolací senát neprokázal ani to, že dotčené slovní označení postrádá rozlišovací způsobilost ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) nařízení č. 40/94, Soud rozhodnutí odvolacího senátu zrušil.

¹²³ Rozsudek Eden v. OHIM (Vůně zralé jahody), poznámka 122 výše.

¹²⁴ Rozsudek Celltech v. OHIM (CELLTECH), poznámka 122 výše.

Dále ve věci **Deutsche Post EURO EXPRESS v. OHIM (EUROPREMIUM)** odvolací senát usoudil, že ochranná známka EUROPREMIUM může být spotřebiteli vnímána jako údaj o výjimečné kvalitě a evropském původu výrobků a služeb, jež jsou předmětem přihlášky¹²⁵. Soud toto rozhodnutí zrušil, máje za to, že pojmy „euro“ a „premium“ tvořící označení nejsou popisem výrobků a služeb přihlašovaných žalobkyní, v projednávaném případě výrobků a služeb vztahujících se k poštovní přepravě. Jelikož krom toho označení EUROPREMIUM jako celek ani neumožnilo dotčené veřejnosti vytvořit si bezprostřední a konkrétní spojitost s dotčenými výrobky a službami, rozhodnutí odvolacího senátu muselo být zrušeno.

Konečně ve věci **Peek & Cloppenburg v. OHIM (Cloppenburg)** měl odvolací senát za to, že zápisu slovního označení Cloppenburg pro „služby v oblasti maloobchodní činnosti“ brání absolutní důvod pro zamítnutí, jelikož toto označení označuje zejména německé město¹²⁶. Soud zasedající v rozšířeném senátu nicméně rozhodl, že čl. 7 odst. 1 písm. c) nařízení č. 40/94 v zásadě nebrání zápisu zeměpisných názvů, které nejsou zúčastněným kruhům známy nebo nejsou alespoň známy jako označení zeměpisného místa nebo dále názvů, u kterých není z důvodu vlastností označeného místa pravděpodobné, že by zúčastněné kruhy mohlo napadnout, že dotčená kategorie výrobků nebo služeb pochází z tohoto místa nebo že je v něm koncipovaná. V projednávaném případě důvody podané v napadeném rozhodnutí, které měly prokázat, že průměrný spotřebitel v Německu zná toto označení jako zeměpisné místo, nebyly přesvědčivé. K tomu se připojila skutečnost, že odvolací senát neprokázal z právního hlediska dostatečným způsobem, že v očích dotčené veřejnosti existuje spojitost mezi městem nebo krajem Cloppenburg a kategorií dotčených služeb ani že je rozumné uvažovat, že slovo „Cloppenburg“ mohlo v očích této veřejnosti označovat zeměpisný původ dotčené kategorie služeb. Soud tedy rozhodnutí odvolacího senátu zrušil.

Naproti tomu byla posouzena jako popisná nebo postrádající rozlišovací způsobilost označení SnTEM, SnPUR a SnMIX pro kovové polotovary¹²⁷; slovní označení BIOKNOWLEDGE pro výrobky obsahující nebo umožňující přístup k informacím o organismech¹²⁸; několik obrazových označení přímo evokujících hrací karty pro karetní hry¹²⁹; slovní označení

¹²⁵ Rozsudek Deutsche Post EURO EXPRESS v. OHIM (EUROPREMIUM), poznámka 122 výše.

¹²⁶ Rozsudek Peek & Cloppenburg v. OHIM (Cloppenburg), poznámka 122 výše.

¹²⁷ Rozsudek Wieland-Werke v. OHIM (SnTEM, SnPUR, SnMIX), poznámka 122 výše.

¹²⁸ Rozsudek Proteome v. OHIM (BIOKNOWLEDGE), poznámka 122 výše.

¹²⁹ Rozsudek Naipes Heraclio Fournier v. OHIM – France Cartes (Meč z karetní hry, Obuškový jezdec a Mečový král), poznámka 122 výše.

MunichFinancialServices pro finanční služby¹³⁰; slovní označení ROCKBASS pro hudební nástroje a příslušenství¹³¹; slovní označení PAPERLAB pro vybavení pro zpracování dat a měřicí zařízení pro kontrolu a testování papíru¹³²; slovní označení DigiFilm a DigiFilmMaker pro materiály sloužící k záznamu, uchování a zpracování digitálních údajů¹³³; slovní označení LIVE RICHLIY pro finanční a peněžní služby¹³⁴; slovní označení CARGO PARTNER pro služby dopravy, balení a skladování zboží¹³⁵; tvar průhledné láhve na limonádu se zrnitou horní a spodní částí¹³⁶ a dva tvary zapalovače pro elektronický zapalovač a kamínkový zapalovač¹³⁷. Krom toho bylo za postrádající rozlišovací způsobilost posouzeno slovní označení TOP, jelikož ho není možné považovat za způsobilé individualizovat obchodní původ výrobků, které označuje, a tedy plnit základní funkci ochranné známky¹³⁸.

c) *Zásah do veřejného pořádku a dobrých mravů*

Článek 7 odst. 1 písm. f) nařízení č. 40/94 stanoví, že do rejstříku se nezapíše „ochranné známky, které jsou v rozporu s veřejným pořádkem nebo s dobrými mravy“. Ve věci **Sportwetten v. OHIM – Intertops Sportwetten (INTERTOPS)** žalobkyně na tomto základě navrhla zrušení obrazové ochranné známky zapsané pro služby sázkových kanceláří, což OHIM zamítl¹³⁹. Žalobkyně svou argumentaci opírala o skutečnost, že na základě vnitrostátních právních předpisů opravňujících pouze podniky schválené příslušnými orgány k nabízení služeb týkajících se sázení bylo majitelce ochranné známky zakázáno nabízet v Německu dotčené služby a dělat na ně reklamu. Toto tvrzení umožnilo Soudu upřesnit, že je třeba zkoumat samotnou ochrannou známku, a sice označení vztahující se k výrobkům a službám obsaženým v zápisu ochranné známky, za účelem posouzení, je-li v rozporu s veřejným pořádkem nebo dobrými mravy, takže okolnost, že je majitelce ochranné známky zakázáno nabízet dotčené služby v Německu a dělat na ně reklamu, nemůže být posouzena tak, že se vztahuje k vnitřním vlastnostem této ochranné známky, a není tudíž možné, aby samotná ochranná známka byla následkem této okolnosti v rozporu s veřejným pořádkem nebo dobrými mravy.

¹³⁰ Rozsudek Münchener Rückversicherungs-Gesellschaft v. OHIM (MunichFinancialServices), poznámka 122 výše.

¹³¹ Rozsudek Wilfer v. OHIM (ROCKBASS), poznámka 122 výše.

¹³² Rozsudek Metso Paper Automation v. OHIM (PAPERLAB), poznámka 122 výše.

¹³³ Rozsudek CeWe Color v. OHIM (DigiFilm a DigiFilmMaker), poznámka 122 výše.

¹³⁴ Rozsudek Citicorp v. OHIM (LIVE RICHLIY), poznámka 122 výše.

¹³⁵ Rozsudek Cargo Partner v. OHIM (CARGO PARTNER), poznámka 122 výše.

¹³⁶ Rozsudek Almdudler-Limonade v. OHIM (Tvar láhve na limonádu), poznámka 122 výše.

¹³⁷ Rozsudky BIC v. OHIM (Tvar kamínkového zapalovače), poznámka 122 výše, a BIC v. OHIM (Tvar elektronického zapalovače), poznámka 122 výše.

¹³⁸ Rozsudek Sunrider v. OHIM (TOP), poznámka 122 výše.

¹³⁹ Rozsudek Sportwetten v. OHIM – Intertops Sportwetten (INTERTOPS), poznámka 122 výše.

2. Relativní důvody pro zamítnutí zápisu

Ze 42 rozsudků zkoumajících relativní důvody pro zamítnutí odvolacími senáty Soud rozhodl o devíti zrušeních¹⁴⁰. Hlavní přínos těchto rozsudků se zaprvé týká srovnání slovních označení a kombinovaných obrazových označení a zadruhé ochrany poskytnuté skutečným užíváním ochranné známky.

¹⁴⁰ Rozsudky Soudu ze dne 20. dubna 2005, Faber Chimica v. OHIM – Nabersa (Faber), T-211/03; Atomic Austria v. OHIM – Fabricas Agrupadas de Muñecas de Onil (ATOMIC Blitz), T-318/03; ze dne 4. května 2005, Reemark v. OHIM – Bluenet (Westlife), T-22/04; ze dne 15. června 2005, Spa Monopole v. OHIM – Spaform (SPAFORM), T-186/04; Shaker v. OHIM – Limiñana y Botella (Limoncello della Costiera Amalfitana shaker), T-7/04 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-334/05 P); ze dne 7. července 2005, Miles International v. OHIM – Biker Miles (Biker Miles), T-385/03; ze dne 14. července 2005, Reckitt Benckiser (España) v. OHIM – Aladin (ALADIN), T-126/03; ze dne 5. října 2005, Bunker & BKR v. OHIM – Marine Stock (B.K.R.), T-423/04, a ze dne 17. listopadu 2005, Biofarma v. OHIM – Bausch & Lomb Pharmaceuticals (ALREX), T-154/03, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí. Třicet tři rozsudků, které nevedly ke zrušení, jsou rozsudky Soudu ze dne 1. února 2005, SPAG v. OHIM – Dann a Backer (HOOLIGAN), T-57/03; ze dne 15. února 2005, Lidl Stiftung v. OHIM – REWE-Zentral (LINDENHOF), T-296/02; Cervecería Modelo v. OHIM – Modelo Continente Hipermercados (NEGRA MODELO), T-169/02; ze dne 1. března 2005, Fusco v. OHIM – Fusco International (ENZO FUSCO), T-185/03; Sergio Rossi v. OHIM – Sissi Rossi (SISSI ROSSI), T-169/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-214/05 P), dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 8. března 2005, Leder & Schuh v. OHIM – Schuhpark Fascies (JELLO Schuhpark), T-32/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 9. března 2005, Osotspa v. OHIM – Distribution & Marketing (Hai), T-33/03; ze dne 16. března 2005, L'Oréal v. OHIM – Revlon (FLEXI AIR), T-112/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-235/05 P), dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 13. dubna 2005, Duarte y Beltrán v. OHIM – Mirato (INTEA), T-353/02; Gillette v. OHIM – Wilkinson Sword (RIGHT GUARD XTREME sport), T-286/03, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 20. dubna 2005, Krüger v. OHIM – Calpis (CALPICO), T-273/02; ze dne 21. dubna 2005, PepsiCo v. OHIM – Intersnack Knabber-Gebäck (RUFFLES), T-269/02; Ampafrance v. OHIM – Johnson & Johnson (monBeBé), T-164/03; ze dne 4. května 2005, Chum v. OHIM – Star TV (STAR TV), T-359/02; ze dne 11. května 2005, Grupo Sada v. OHIM – Sadia (GRUPO SADA), T-31/03; CM Capital Markets v. OHIM – Caja de Ahorros de Murcia (CM), T-390/03; ze dne 25. května 2005, Creative Technology v. OHIM – Vila Ortiz (PC WORKS), T-352/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-314/05 P); Spa Monopole v. OHIM – Spa-Finders Travel Arrangements (SPA-FINDERS), T-67/04; TeleTech Holdings v. OHIM – Teletech International (TELETECH GLOBAL VENTURES), T-288/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-312/05 P); ze dne 7. června 2005, Lidl Stiftung v. OHIM – REWE-Zentral (Salvita), T-303/03; ze dne 22. června 2005, Plus v. OHIM – Bälz a Hiller (Turkish Power), T-34/04 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-324/05 P); ze dne 28. června 2005, Canali Ireland v. OHIM – Canal Jean (CANAL JEAN CO. NEW YORK), T-301/03; ze dne 13. července 2005, Murúa Entrena v. OHIM – Bodegas Murúa (Julián Murúa Entrena), T-40/03; ze dne 14. července 2005, Wassen International v. OHIM – Stroschein Gesundkost (SELENIUM-ACE), T-312/03; ze dne 22. září 2005, Alcon v. OHIM – Biofarma (TRAVATAN), T-130/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-412/05 P); ze dne 27. října 2005, Éditions Albert René v. OHIM – Orange (MOBILIX), T-336/03; ze dne 23. listopadu 2005, Sofass v. OHIM – Sodipan (NICKY), T-396/04; ze dne 24. listopadu 2005, Sadas v. OHIM – LTJ Diffusion (ARTHUR ET FELICIE), T-346/04; Simonds Farsons Cisk v. OHIM – Spa Monopole (KINJI by SPA), T-3/04; GfK v. OHIM – BUS (Online Bus), T-135/04; ze dne 8. prosince 2005, Castellblanch v. OHIM – Champagnes Roederer (CRISTAL CASTELLBLANCH), T-29/04, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí; ze dne 14. prosince 2005, Arysta Lifescience v. OHIM – BASF (CARPOVIRUSINE), T-169/04, a ze dne 15. prosince 2005, RB Square Holdings Spain v. OHIM – Unelko (cleanx), T-384/04, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

a) *Kombinované obrazové ochranné známky a slovní ochranné známky*

Čtyři rozhodnutí o zrušení vydaná v tomto roce zakládala zrušení na jednom nebo několika nesprávných posouzeních nebezpečí záměny mezi slovními označeními a kombinovanými obrazovými označeními skládajícími se ze dvou nebo několika kategorií označení, například z kombinace písmen a grafického zobrazení.

V rozsudku **Faber Chimica v. OHIM – Nabersa (Faber)** tak Soud rozhodl, že OHIM neprávem dospěl k závěru o vzhledové podobnosti mezi slovní ochrannou známkou „naber“ a kombinovanou obrazovou ochrannou známkou, která sice obsahuje slovní prvek „faber“, ale obsahuje rovněž podstatný obrazový aspekt, který se skládá z fantazijní kompozice vyžadující koncepční tvůrčí úsilí¹⁴¹. V témže rozsudku Soud rozhodl, že existuje fonetická odlišnost mezi oběma označeními, takže po globálním posouzení zejména s přihlédnutím k odbornosti relevantní veřejnosti Soud usoudil, že dotčená označení nejsou podobná.

Stejně tak ve věci **Shaker v. OHIM – Limiňana y Botella (Limoncello della Costiera Amalfitana shaker)** Soud nesouhlasil s posouzením odvolacího senátu a v rozporu s ním rozhodl, že kombinovaná obrazová ochranná známka skládající se zejména z kulatého talíře zdobeného citróny je obrazovým prvkem, který je dominantní a nemá nic společného se starší slovní ochrannou známkou LIMONCHELO¹⁴².

Krom toho ve věci **Miles Handesgesellschaft International v. OHIM – Biker Miles (Biker Miles)** odvolací senát učinil nesprávně závěr, že určité obrazové prvky (zejména silnice v kruhu) a slovní prvek („biker“) jsou důležité pro celkový dojem, kterým obrazová ochranná známka působí, zatímco této ochranné známce ve skutečnosti dominuje slovní prvek („miles“), který způsobuje záměnu se starší slovní ochrannou známkou MILES¹⁴³.

Konečně ve věci **Bunker & BKR v. OHIM – Marine Stock (B.K.R.)** odvolací senát správně identifikoval dominantní prvek kombinované obrazové ochranné známky (označení B.K.R.), ale naopak nesprávně posoudil její vzhledovou a fonetickou podobnost se starší slovní ochrannou známkou (BK RODS)¹⁴⁴.

¹⁴¹ Rozsudek Faber Chimica v. OHIM – Nabersa (Faber), poznámka 140 výše.

¹⁴² Rozsudek Shaker v. OHIM – Limiňana y Botella (Limoncello della Costiera Amalfitana shaker), poznámka 140 výše.

¹⁴³ Rozsudek Miles International v. OHIM – Biker Miles (Biker Miles), poznámka 140 výše.

¹⁴⁴ Rozsudek Bunker & BKR v. OHIM – Marine Stock (B.K.R.), poznámka 140 výše.

b) *Rozsah ochrany poskytnuté skutečným užíváním ochranné známky*

Podle čl. 43 odst. 2 nařízení č. 40/94 na žádost přihlašovatele majitel starší ochranné známky Společenství, který podal námitky, musí předložit důkaz o tom, že po dobu pěti let před zveřejněním přihlášky ochranné známky Společenství byla starší ochranná známka na území Společenství skutečně užívána pro výrobky nebo služby, pro které je zapsána a které uvádí pro odůvodnění námitek, nebo důkaz o existenci řádných důvodů pro její neužívání, pokud je k tomuto dni starší ochranná známka Společenství zapsána nejméně po dobu pěti let. Dále podle tohoto ustanovení „[b]yla-li starší ochranná známka užívána pouze pro některé z výrobků nebo služeb, pro které je zapsána, považuje se pro účely projednání námitek za zapsanou pouze pro tyto výrobky nebo služby“. Třetí odstavce článku 43 nařízení č. 40/94 rozšiřuje použití těchto zásad na případ starších národních ochranných známek.

Tři rozsudky vydané v tomto roce upřesnily pojem skutečného užívání a dosahu ochrany poskytnuté tímto užíváním.

Zaprvé, pokud jde o pojem skutečného užívání, Soud potvrdil ve svých rozsudcích **GfK v. OHIM a Castellblanch v. OHIM**, že důkaz o takovém užívání, zahrnuje rovněž důkaz o užívání starší ochranné známky v podobě, která se liší od podoby, ve které byla tato ochranná známka zapsána, prvky nezhoršujícími rozlišovací způsobilost ochranné známky¹⁴⁵.

Zadruhé, ve věci **Reckitt Benckiser (España) v. OHIM – Aladin (ALADIN)** Soud upřesnil rozsah výrobků chráněných částečným skutečným užíváním ochranné známky¹⁴⁶. Soud vyložil odkaz na částečné užívání v čl. 43 odst. 2 nařízení č. 40/94 tak, že směřuje k zabránění tomu, aby částečně užívaná ochranná známka požívala rozsáhlé ochrany pouze z důvodu, že byla zapsána pro širokou řadu výrobků nebo služeb. Pokud tedy ochranná známka byla zapsána pro kategorii výrobků nebo služeb dostatečně rozsáhlou pro to, aby uvnitř ní mohly být rozlišeny některé podkategorie, které by mohly být považovány za samostatné, má důkaz o skutečném užívání ochranné známky pro část těchto výrobků nebo těchto služeb v námitkovém řízení za následek pouze ochranu podkategorie nebo podkategorií, pod které spadají výrobky nebo služby, pro které byla ochranná známka skutečně užívána. Pokud by naopak ochranná známka byla zapsána pro výrobky nebo služby vymezené tak přesným a ohraničeným způsobem, že by nebylo možné provést podstatná dělení uvnitř dotyčné kategorie, důkaz o skutečném užívání ochranné známky pro uvedené výrobky nebo uvedené služby by se nezbytně týkal, pro účely projednání námitek, celé této kategorie.

V projednávaném případě žalobkyně tím, že předložila nezpochybněný důkaz o skutečném užívání ochranné známky pro „přípravek pro leštění kovů sestávající z vaty impregno-

¹⁴⁵ Rozsudky GfK v. OHIM – BUS (Online Bus), poznámka 140 výše, a Castellblanch v. OHIM – Champagne Roederer (CRISTAL CASTELLBLANCH), poznámka 140 výše.

¹⁴⁶ Rozsudek Reckitt Benckiser (España) v. OHIM – Aladin (ALADIN), poznámka 140 výše.

vané lešticím činidlem (kouzelná vata)“, který představuje „přípravek pro leštění kovů“ ve smyslu podkategorie výrobků, na které se vztahuje starší ochranná známka, řádně prokázala skutečné užívání ochranné známky pro celou tuto podkategorii. V důsledku toho odvolací senát tím, že pro účely přezkumu námitek považoval starší ochrannou známku za zapsanou pouze pro „přípravek pro leštění kovů sestávající z vaty impregnované lešticím činidlem (kouzelná vata)“, uplatnil nesprávně čl. 43 odst. 2 a 3 nařízení č. 40/94.

3. Formální a procesní otázky

a) Řízení před odvolacím senátem

Jazyk řízení v řízeních *ex parte*

Článek 115 odst. 4 nařízení č. 40/94 týkající se určení jazykového režimu, který se použije na řízení *ex parte* před OHIM, označuje za jednacím jazyk ten jazyk, v němž byla podána přihláška ochranné známky Společenství. Totéž ustanovení poskytuje OHIM možnost zasílat písemná sdělení přihlašovatelům i v druhém jazyce, který uvedl, byla-li přihláška ochranné známky Společenství podána v jiném jazyce, než jsou jazyky OHIM. Podle judikatury je řízení souborem aktů, které musejí být provedeny při posuzování přihlášky, takže pojem „procesní akty“ ve smyslu čl. 115 odst. 4 nařízení č. 40/94 se vztahuje na všechny akty požadované nebo stanovené právní úpravou Společenství pro posuzování ochranné známky Společenství, jakož i na akty, které jsou nutné k tomuto vyřízení, ať se jedná o sdělení, žádosti o opravu, vyjasnění, nebo jiné akty. Všechny tyto akty tedy OHIM musí vyhotovit v jazyce, v němž byla podána přihláška¹⁴⁷.

Ve věci **Sunrider v. OHIM (TOP)** Soud rozhodl, že OHIM porušil čl. 115 odst. 4 nařízení č. 40/94 tím, že žalobkyni doručil několik dokumentů v angličtině, zatímco přihláška byla podána v řečtině a angličtina v ní nebyla uvedena jako druhý jazyk¹⁴⁸. Soud nicméně odmítl zrušit rozhodnutí odvolacího senátu, neboť z dokumentů předložených žalobkyní vyplynulo, že žalobkyně byla schopna plně pochopit dotčená sdělení, takže její práva obhajoby nebyla poškozena.

Důkazní pravidla

— Skutkové poznatky a důkazy předložené v průběhu řízení *ex parte* před odvolacím senátem

Podle čl. 59 třetí věty nařízení č. 40/94 v rámci odvolání podaných proti rozhodnutím průzkumových referentů musí být písemné odůvodnění odvolání předloženo ve lhůtě čtyř měsíců ode dne doručení rozhodnutí.

¹⁴⁷ Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. září 2003, Kik v. OHIM, C-361/01 P, Recueil, s. I-8283.

¹⁴⁸ Rozsudek Sunrider v. OHIM (TOP), poznámka 122 výše.

Ve věci **Wilfer v. OHIM (ROCKBASS)** Soud rozhodl, že toto ustanovení nemůže být vykládáno v tom smyslu, že brání zohlednění nových skutečností nebo důkazů předložených během přezkumu odvolání týkajícího se absolutního důvodu zamítnutí po uplynutí lhůty k podání důvodů odvolání¹⁴⁹. Soud totiž uvedl, že čl. 74 odst. 2 nařízení č. 40/94, který stanoví, že OHIM nemusí přihlížet ke skutečnostem, které účastníci včas neuvedli, ani k důkazům, které včas nepředložili, svěřuje odvolacímu senátu posuzovací pravomoc, zda přihledne k dodatečným skutečnostem předloženým po uplynutí této lhůty. Nicméně, ačkoliv odvolací senát nesprávně neprovedl přezkum odůvodnění předloženého žalobcem devět dní před rozhodnutím odvolacího senátu, Soud uvedené rozhodnutí nezrušil, neboť dotčené odůvodnění neobsahovalo nové argumenty nebo nové důkazy takové povahy, aby ovlivnily podstatu napadeného rozhodnutí.

— Návrh na provedení důkazu o skutečném užívání starší ochranné známky

V souladu s čl. 43 odst. 2 a 3 nařízení č. 40/94 se má za účelem přezkumu námitek podaných na základě článku 42 téhož nařízení za to, že starší ochranná známka byla skutečně užívána, až do okamžiku, kdy je předložen návrh přihlašovatele na provedení důkazu o takovém užívání. Účelem předložení takového návrhu je tedy přenesení důkazního břemene o skutečném užívání (nebo řádných důvodech pro neužívání) na osobu, která podala námítky, přičemž nejsou-li takové důkazy předloženy, její námítky se zamítnou. Aby takový účinek nastal, musí být návrh formulován u OHIM výslovně a včas.

Ve věci **L'Oréal v. OHIM – Revlon (FLEXI AIR)** měl odvolací senát za to, že návrh společnosti L'Oréal na provedení důkazu o skutečném užívání starší ochranné známky dovolávané společností Revlon, tedy osobou, která podala námítky, nebyl předložen ve stanovené lhůtě, a nemusel být tedy vzat v úvahu pro rozhodnutí o námitkách¹⁵⁰. Soud toto posouzení schválil, máje za to, že skutečné užívání starší ochranné známky představuje otázku, která musí, pokud je přihlašovatelem ochranné známky vznesena, být vyřešena předtím, než je rozhodnuto o samotných námitkách. Krom toho skutečnost, že odvolací senát nezmínil návrh na provedení důkazu o skutečném užívání, přestože žalobkyně ho před ním zopakovala, nemohlo odůvodnit zrušení napadnutého rozhodnutí, neboť skutkový stav se oproti skutkovému stavu, který existoval v době, kdy o věci rozhodovalo námitkové oddělení, nezměnil, takže odvolací senát mohl mít tedy podobně jako námitkové oddělení oprávněně za to, že u něj podpůrně předložený návrh nebyl předložen včas.

— Volnost při předkládání důkazů

Soud poskytl důležitá upřesnění ohledně volnosti při předkládání důkazů před odvolacími senáty. Ve věci **Atomic Austria v. OHIM – Fabricas Agrupadas de Muñecas de Onil (ATOMIC Blitz)** OHIM zamítl námítky, máje za to, že osvědčení o zápisu předložená osobou, která podala námítky, nebyla doprovázena důkazem o obnově dotčených ochranných známek¹⁵¹. Soud rozhodl, že jednak účastník podávající námítky má volnost výběru důka-

¹⁴⁹ Rozsudek Wilfer v. OHIM (ROCKBASS), poznámka 122 výše.

¹⁵⁰ Rozsudek L'Oréal v. OHIM – Revlon (FLEXI AIR), poznámka 140 výše.

¹⁵¹ Rozsudek Atomic Austria v. OHIM – Fabricas Agrupadas de Muñecas de Onil (ATOMIC Blitz), poznámka 140 výše.

zů, které považuje za užitečné předložit OHIM na podporu svých námitek, a jednak že OHIM je povinen prozkoumat všechny předložené důkazní prostředky, aby mohl rozhodnout, zda jsou skutečně důkazem o zápisu nebo podání přihlášky starší ochranné známky, aniž by mohl bez dalšího zamítnout některý typ důkazu jako nepřijatelný kvůli jeho formě. Pokud by totiž OHIM mohl určovat formální podmínky pro důkazy, které mají být předloženy, vedlo by to k tomu, že by v určitých případech předložení takových důkazů bylo pro účastníky nemožné, například pokud by vnitrostátní patentový úřad nevydával úřední dokument osvědčující obnovu ochranné známky. V projednávaném případě OHIM zamítl námitky založené na osvědčeních předložených žalobkyní, opíraje se o dobu trvání ochranné známky předpokládanou na základě právní domněnky podle rakouského práva. Tento předpoklad byl právně správný, ale kdyby jej OHIM ověřil, jak to měl učinit, ve vztahu k rakouskému právu, konstatoval by, že působení této právní domněnky mělo být obráceno. Soud tedy rozhodnutí odvolacího senátu zrušil.

— Použití zásady přiměřené lhůty na řízení před odvolacími senáty

V rozsudku **Sunrider v. OHIM (TOP)** Soud rozhodl, že zásada dodržování přiměřené lhůty se použije na řízení před jednotlivými odděleními OHIM, včetně řízení před odvolacími senáty, ale že stejně jako v ostatních oblastech, ve kterých se tato zásada použije, její porušení, i pokud by bylo prokázáno, neodůvodňuje automatické zrušení napadeného rozhodnutí¹⁵².

b) Řízení před Soudem

Přípustnost návrhových žádání OHIM

Tento rok byl opět bohatý na rozsudky ohledně přípustnosti návrhových žádání OHIM, kterými OHIM buď ponechává řešení na úvaze Soudu nebo navrhuje zrušení rozhodnutí jednoho ze svých odvolacích senátů.

Ve věci **Reemark v. OHIM – Bluenet (Westlife)** tak OHIM vyjádřil svou vůli podporovat návrhová žádání a žalobní důvody předložené žalobkyní, ale nicméně formálně navrhl zamítnutí žaloby výlučně proto, že měl za to, že je povinen tak učinit podle judikatury Soudu¹⁵³. V této věci, ostatně stejně jako ve věci **Spa Monopole v. OHIM – Spaform (SPA-FORM)**¹⁵⁴, Soud připomněl zásadu, podle níž v řízení týkajícím se žaloby proti rozhodnutí odvolacího senátu OHIM vydaném v rámci námitkového řízení, OHIM nemá pravomoc – prostřednictvím postoje, který zaujme před Soudem – změnit podmínky sporu, jak vyplývají z příslušných tvrzení a nároků přihlašovatele k zápisu a osoby, která podala námitky¹⁵⁵. Soud nicméně usoudil, že z této judikatury nevyplývá, že OHIM je povinen navrhopvat zamítnutí žaloby podané proti rozhodnutí jednoho ze svých odvolacích senátů, neboť

¹⁵² Rozsudek Sunrider v. OHIM (TOP), poznámka 122 výše.

¹⁵³ Rozsudek Reemark v. OHIM – Bluenet (Westlife), poznámka 140 výše.

¹⁵⁴ Rozsudek Spa Monopole v. OHIM – Spaform (SPA-FORM), poznámka 140 výše.

¹⁵⁵ Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. října 2004, Vedral v. OHIM, C-106/03 P, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, body 26 až 38.

ačkoli OHIM není aktivně legitimován k podání žaloby proti rozhodnutí odvolacího senátu, nemůže po něm naproti tomu být vyžadováno, aby systematicky hájil každé napadené rozhodnutí odvolacího senátu nebo aby povinně navrhol, že každá žaloba proti takovému rozhodnutí má být zamítnuta. Soud tedy rozhodl, že OHIM může, aniž by změnil podmínky sporu, navrhnout, aby bylo vyhověno návrhům jednoho nebo druhého účastníka řízení, podle své volby, a předložit argumenty na podporu důvodů předložených tímto účastníkem. Oproti tomu, jak Soud rovněž připomněl ve věci *Reemark v. OHIM*, OHIM nemůže formulovat autonomní návrhová žádání směřující ke zrušení nebo předkládat důvody pro zrušení, které ostatní účastníci řízení nevznesli.

Ve věci **Peek & Cloppenburg v. OHIM (Cloppenburg)**, která se týkala řízení *ex parte*, OHIM po meritorní stránce podpořil návrhové žádání žalobkyně směřující ke zrušení napadeného rozhodnutí, ale domníval se, že tento přístup by znamenal uznání návrhu žalobkyně, a zbavil by tak Soud povinnosti rozhodnout o žalobě¹⁵⁶. V důsledku toho se OHIM vzdal možnosti formulovat konkrétní návrhové žádání a na jednání ponechal řešení na úvaze Soudu. Soud poté, co připomněl zásady uvedené výše a použil je na řízení *ex parte*, poukázal na to, že OHIM jasně vyjádřil svou vůli podpořit návrhové žádání a žalobní důvod předložené žalobkyní. Soud tedy změnil kvalifikaci návrhového žádání OHIM a usoudil, že OHIM po meritorní stránce navrhuje, aby bylo vyhověno návrhovému žádání žalobkyně. Krom toho na rozdíl od toho, co tvrdil OHIM, shodou argumentů účastníků řízení ohledně merita věci nepozbyla žaloba svůj předmět, neboť rozhodnutí odvolacího senátu nemohlo být ani změněno, ani vzato zpět z důvodu nezávislosti odvolacího senátu.

Přípustnost nových skutkových a právních poznatků před Soudem

Ve svém rozsudku **Solo Italia v. OHIM – Nuova Sala (PARMITALIA)** Soud rozhodl, že kontrola legality vykonávaná Soudem nad rozhodnutím odvolacího senátu musí být prováděna s ohledem na právní otázky, které byly předloženy odvolacímu senátu¹⁵⁷. Na základě této skutečnosti tedy odmítl přezkoumat žalobní důvod vycházející z porušení článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP), který nebyl vznesen před OHIM.

Soud ve svém rozsudku **SPAG v. OHIM – Dann a Backer (HOOLIGAN)** pokračoval tímž restriktivním směrem a stanovil zásadu, podle níž se kontrola legality rozhodnutí odvolacích senátů v rámci nařízení č. 40/94 musí provést podle článku 74 tohoto nařízení s ohledem na skutkový a právní rámec řízení, jak byl předložen odvolacímu senátu¹⁵⁸. Přesněji, pokud jde o skutkový rámec sporu, Soud z článku 74 nařízení č. 40/94 odvodil, že OHIM nelze vytknout nezákonnost, co se týče skutkových poznatků, které mu nebyly předloženy, takže skutkové poznatky uplatňované před Soudem, které předtím nebyly předloženy v některém stupni řízení před OHIM, nelze přijmout. Pokud jde o právní rámec sporu, Soud upřesňuje, že „právní poznatky uplatňované před Soudem, aniž by předtím byly před-

¹⁵⁶ Rozsudek *Peek & Cloppenburg v. OHIM (Cloppenburg)*, poznámka 122 výše.

¹⁵⁷ Rozsudek Soudu ze dne 31. května 2005, *Solo Italia v. OHIM – Nuova Sala (PARMITALIA)*, T-373/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁵⁸ Rozsudek *SPAG v. OHIM – Dann a Backer (HOOLIGAN)*, poznámka 140 výše. Viz rovněž v tomto smyslu rozsudek *Citicorp v. OHIM (LIVE RICHLI)*, poznámka 122 výše.

loženy v některém stupni řízení před OHIM, nemohou ovlivnit zákonnost rozhodnutí odvolacího senátu, které se týká použití relativního důvodu pro zamítnutí, vztahují-li se k právní otázce, která nebyla nezbytná pro zajištění správné aplikace nařízení č. 40/94 s ohledem na skutečnosti, důvody a návrhy předložené účastníky, neboť nepatří do právního rámce řízení, jak byl předložen odvolacímu senátu. Jsou tedy nepřipustné. Oproti tomu, pokud musí být dodržen právní předpis nebo rozhodnuta nějaká právní otázka, aby mohla být zajištěna správná aplikace nařízení č. 40/94 s ohledem na skutečnosti, důvody a návrhy předložené účastníky, lze se právního poznatku týkajícího se této otázky dovolávat poprvé až před Soudem“.

4. Funkční kontinuita mezi jednotlivými instancemi OHIM

Z funkční kontinuity mezi instancemi OHIM vyplývá, že v rámci působnosti čl. 74 odst. 1 *in fine* nařízení č. 40/94 (ukládajícího v řízení týkajícím se relativních důvodů zamítnutí, omezení přezkumu na skutečnosti, důvody a návrhy přednesené účastníky) je odvolací senát povinen založit své rozhodnutí na všech skutkových a právních okolnostech, které dotýčný účastník řízení předložil buď v řízení před útvarem rozhodujícím v první instanci, nebo v odvolacím řízení, s jedinou výhradou stanovenou v čl. 74 odst. 2 nařízení č. 40/94 (a sice nemožnost OHIM přihlížet ke skutečnostem, které účastníci včas neuvedli, ani k důkazům, které včas nepředložili)¹⁵⁹.

Ve věci **Focus Magazin Verlag v. OHIM** přitom námitkové oddělení zamítlo námitky předložené žalobkyní z důvodu, že jelikož žalobkyně nepředložila úplný překlad osvědčení o zápisu své německé ochranné známky, nepředložila důkaz o existenci své starší ochranné známky¹⁶⁰. Odvolací senát odmítl vzít v úvahu překlad osvědčení o německém zápisu, který byl poprvé předložen před ním. Soud rozhodl o protiprávnosti tohoto přístupu, opíraje se o zásadu funkční kontinuity mezi instancemi OHIM, a rozhodl, že dotčený dokument nebyl předložen opožděně ve smyslu čl. 74 odst. 2 nařízení č. 40/94, jelikož byl obsažen v příloze písemného odůvodnění předloženého žalobkyní odvolacímu senátu, to znamená ve lhůtě čtyř měsíců stanovené v článku 59 nařízení č. 40/94¹⁶¹.

Naproti tomu ve věci **TeleTech Holdings v. OHIM – Teletech International (TELETECH GLOBAL VENTURES)** Soud rozhodl, že ačkoliv ze zásady funkční kontinuity mezi odvolacími senáty a odděleními OHIM rozhodujícími v prvním stupni vyplývá, že odvolací senáty musejí přezkoumávat ve světle všech relevantních právních a faktických skutečností, zda nové rozhodnutí mají stejný výrok jako rozhodnutí, které je předmětem odvolání, může

¹⁵⁹ Rozsudek Soudu ze dne 23. září 2003, *Henkel v. OHIM – LHS (UK) (KLEENCARE)*, T-308/01, Recueil, s. II-3253, bod 32. K tomuto bodu je třeba poznamenat, že nařízení Komise (ES) č. 1041/2005 ze dne 29. června 2005, kterým se mění nařízení (ES) č. 2868/95, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 40/94 o ochranné známce Společenství (Úř. věst. L 172, s. 4), stanoví, že „[s]měřuje-li odvolání proti rozhodnutí námitkového oddělení, omezí senát přezkum odvolání na skutečnosti a důkazy předložené ve lhůtách stanovených nebo určených námitkovým oddělením v souladu s nařízením a těmito pravidly, pokud se senát nedomnívá, že by měly být vzaty v úvahu další nebo doplňkové skutečnosti a důkazy podle čl. 74 odst. 2 nařízení.“

¹⁶⁰ Rozsudek Soudu ze dne 9. listopadu 2005, *Focus Magazin Verlag v. OHIM – ECI Telecom (Hi-FOCuS)*, T-275/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁶¹ Viz v tomtéž smyslu rozsudek *GfK v. OHIM – BUS (Online Bus)*, poznámka 140 výše.

být legálně přijato, či nikoli v okamžiku, kdy je o odvolání rozhodováno, naopak v rámci řízení týkajících se relativních důvodů pro zamítnutí zápisu nebo důvodů relativní neplatnosti funkční kontinuita neukládá odvolacímu senátu povinnost, ba dokonce ani možnost, rozšířit jeho přezkum relativního důvodu neplatnosti na skutečnosti, důkazy nebo důvody, které účastníci neuplatnili u zrušovacího oddělení ani u odvolacího senátu¹⁶².

E. Přístup k dokumentům

V roce 2005 spočívalo devět rozhodnutí Soudu o rozhodnutích týkajících se žádostí o přístup k dokumentům na základě nařízení č. 1049/2001¹⁶³ v tom, že bylo potvrzeno, pokud jde o jedno z nich, že Soud vykonává pouze omezený přezkum rozhodnutí odírajících přístup k dokumentům z důvodu výjimky týkající se veřejného zájmu [čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1049/2001]¹⁶⁴ a pokud jde o sedm dalších, že odepření přístupu k dokumentu ze strany členského státu (k dokumentu, který vydal nebo který byl pořízen pro něj) Komisi zavazuje, a zakazuje jí tedy k tomuto dokumentu umožnit přístup¹⁶⁵.

Pokud jde o deváté rozhodnutí vydané ve věci **VKI v. Komise**, Soud v něm upřesnil podmínky, za kterých musejí orgány projednat žádost o přístup týkající se velmi značného počtu dokumentů¹⁶⁶. V uvedené věci Verein für Konsumenteninformation (VKI), rakouské sdružení spotřebitelů, požádalo Komisi o povolení k nahlédnutí do správního spisu v řízení o hospodářské soutěži, které vedlo k odsouzení osmi rakouských bank za jejich účast na kartelové dohodě (zvané „klub Lombard“). Jelikož Komise zamítla tuto žádost v plném rozsahu, VKI podal k Soudu žalobu směřující ke zrušení tohoto zamítavého rozhodnutí.

Soud rozhodl, že jestliže je cílem konkrétního a individuálního přezkumu, který měl orgán v zásadě provést v rámci odpovědi na žádost o přístup, umožnit dotčenému orgánu jednak posoudit, do jaké míry se uplatní výjimka z práva na přístup, a jednak posoudit možnost částečného přístupu, nemusí být předmětný přezkum nezbytný, pokud je z důvodu zvláštních okolností projednávaného případu zjevné, že přístup musí být odepřen, nebo právě naopak poskytnut.

V uvedeném případě Soud konstatoval, že výjimky, jichž se Komise dovolává, se netýkají nutně celého spisu týkajícího se klubu Lombard, a že dokonce pokud jde o dokumenty,

¹⁶² Rozsudek TeleTech Holdings v. OHIM – Teletech International (TELETECH GLOBAL VENTURES), poznámka 140 výše.

¹⁶³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, s. 43; Zvl. vyd. 01/03, s. 331).

¹⁶⁴ Rozsudek Soudu ze dne 26. dubna 2005, Sison v. Rada, T-110/03, T-150/03 a T-405/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-266/05 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁶⁵ Rozsudek Soudu ze dne 30. listopadu 2004, IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds v. Komise, T-168/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-64/05 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí. Viz rozsudek Soudu ze dne 17. března 2005, Scippacercola v. Komise, T-187/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; usnesení Soudu ze dne 8. června 2005, Nuova Agricast v. Komise, T-139/03; SIMSA v. Komise, T-287/03; Poli Sud v. Komise, T-295/03; Tomasetto Achille v. Komise, T-297/03; Bieffe v. Komise, T-298/03, nezveřejněná ve Sbírce rozhodnutí, a Nuova Faudi v. Komise, T-299/03, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁶⁶ Rozsudek Verein für Konsumenteninformation v. Komise, poznámka 8 výše.

jichž by se mohly případně týkat, lze tyto výjimky vztahovat pouze na některé jejich části. V důsledku toho Komise nemohla upustit od konkrétního a individuálního přezkumu každého z dokumentů uvedených v žádosti za účelem posouzení uplatnění výjimek nebo možnosti částečného přístupu.

Soud však dodal, že z této povinnosti přezkumu může být připuštěna ve výjimečných případech odchylka, pokud se administrativní zatížení vyvolané konkrétním a individuálním přezkumem dokumentů ukáže jako obzvláště náročné a překračující tak meze toho, co lze rozumně vyžadovat. V takovém případě má orgán povinnost pokusit se dohodnout s žadatelem, aby se jednak seznámil s jeho zájmem na získání dotčených dokumentů nebo mu umožnil tento zájem upřesnit a aby jednak zkoumal možnosti, které má ohledně přijetí opatření méně omezujícího než konkrétní a individuální přezkum dokumentů. Orgán je pak povinen upřednostnit tu volbu, která zůstává pro právo žadatele o přístup nejvýhodnější, přičemž nepředstavuje sama o sobě práci překračující meze toho, co lze rozumně vyžadovat.

V uvedeném případě napadené rozhodnutí neuvádělo, že Komise zkoumala konkrétním a vyčerpávajícím způsobem jednotlivé možnosti, které se jí nabízely, aby podnikla kroky, které by jí nezpůsobily nepřiměřené pracovní zatížení, ale naproti tomu by zvýšily vyhlídky na to, že žalobci bude moci být přístup k dotčným dokumentům poskytnut, alespoň v rozsahu části jeho žádosti. V důsledku toho Soud toto rozhodnutí zrušil.

F. Společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP) – boj proti terorismu

V průběhu posledních let byla podána celá řada žalob směřujících proti omezujícím opatřením namířeným proti některým osobám a subjektům v rámci boje proti terorismu, což vedlo Soud v roce 2005 k rozhodnutí o pěti věcech týkajících se této oblasti. Tři z těchto věcí byly posouzeny jako nepřípustné z důvodu nedostatku aktivní legitimace žalobců¹⁶⁷ nebo, pokud jde o poslední z nich, pro zjevný nedostatek příslušnosti a prekluzi¹⁶⁸. V jiných dvou věcech Soud nicméně rozhodl ve věci samé, což mu umožnilo stanovit velmi významné zásady týkající se zvláště skloubení ustanovení právního řádu Společenství s ustanoveními Charty Spojených národů¹⁶⁹.

Jak před, tak po teroristických atentátech ze dne 11. září 2001 Rada bezpečnosti přijala několik rezolucí týkajících se Talibanu, Usámy bin Ládina, sítě Al-Kajdá a osob a subjektů, které jsou s nimi spojeny. Těmito rezolucemi byly všechny členské státy Spojených národů vyzvány, aby zmrazily prostředky a jiné finanční zdroje kontrolované přímo nebo nepřímo těmito osobami a subjekty. Výbor pro sankce je pověřený identifikací dotčených subjektů

¹⁶⁷ Usnesení Soudu ze dne 15. února 2005, KNK v. Rada, T-206/02, a PKK a KNK v. Rada, T-229/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-229/05 P), dosud nezveřejněná ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁶⁸ Usnesení Soudu ze dne 18. listopadu 2005, Selmani v. Rada a Komise, T-299/04, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁶⁹ Rozsudky Soudu ze dne 21. září 2005, Yusuf a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, T-306/01 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-415/05 P), a Kadi v. Rada a Komise, T-315/01 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-402/05 P), dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

a finančních zdrojů, které musejí být zmrazeny, a přezkoumáváním žádostí o výjimku. Tyto rezoluce byly ve Společenství provedeny několika společnými postoji a nařízeními Rady, kterými je nařízeno zmrazení prostředků dotyčných osob a subjektů. Několik z nich se domáhalo zrušení těchto nařízení před Soudem.

Ve svých rozsudcích Soud nejprve rozhodl, že použití společného právního základu článků 60 ES, 301 ES a 308 ES umožňuje uskutečnit v oblasti hospodářských a finančních sankcí cíl sledovaný Uníí a jejími členskými státy v rámci SZBP. Poté, co Soud takto rozhodl, že Rada je příslušná k přijetí napadeného nařízení, projednal žalobní důvody žalobců vycházející z porušení jejich základních práv uznaných právem Společenství a EÚLP. Jelikož napadená nařízení prováděla rozhodnutí přijatá Radou bezpečnosti Spojených národů, přezkum tohoto žalobního důvodu přivedl Soud k tomu, aby úvodem přezkoumal propojení mezi mezinárodním právním řádem vycházejícím ze Spojených národů a vnitrostátním právním řádem nebo právním řádem Společenství. V tomto ohledu Soud konstatoval, že z hlediska mezinárodního práva mají závazky členských států OSN na základě Charty této organizace přednost před jakýmkoliv jiným závazkem včetně závazků na základě EÚLP a závazků na základě Smlouvy o ES, přičemž tato přednost se vztahuje i na rozhodnutí Rady bezpečnosti přijatá na základě hlavy VII Charty. Navíc, i když Společenství samo není členem Spojených národů, je třeba mít za to, že je na základě samotné smlouvy o svém založení vázáno povinnostmi vyplývajícími z Charty Spojených národů, stejně jako jsou jimi vázány jeho členské státy. Společenství tudíž jednak nemůže porušovat povinnosti vyplývající pro jeho členské státy z Charty ani bránit jejich plnění. Krom toho je povinno přijmout při výkonu svých pravomocí veškerá opatření nezbytná k tomu, aby umožnilo svým členským státům tyto povinnosti plnit.

Soud dále provedl analýzu důsledků, které je třeba vyvozovat z této zásady, pokud jde o jeho soudní přezkum s ohledem na nařízení, kterými se pouze provádějí rozhodnutí Rady bezpečnosti Spojených národů. Soud v tomto ohledu uvedl, že jakýkoliv přezkum vnitřní legality tohoto nařízení by znamenal, že by Soud přezkoumával incidenčně legalitu dotčených rozhodnutí. S ohledem na jejich přednost jsou však dotčená rozhodnutí v zásadě vyloučena ze soudního přezkumu ze strany Soudu, takže Soud není oprávněn zpochybňovat, ani incidenčně, jejich legalitu vzhledem k právu Společenství nebo základním právům, tak jak jsou uznána v právním řádu Společenství. Naopak, Soud je povinen v co největším možném rozsahu vykládat a uplatňovat toto právo způsobem slučitelným se závazky členských států podle Charty Spojených národů. Soud má nicméně za to, že je oprávněn k přezkumu legality napadeného nařízení a incidenčně legality rozhodnutí Rady bezpečnosti, které toto nařízení provádí, s ohledem na vyšší pravidla obecného mezinárodního práva, náležející k *ius cogens* chápanému jako mezinárodní právní řád, od něhož se ani členské státy, ani orgány OSN nemohou odchýlit a jejichž součástí jsou zejména kogentní normy týkající se univerzální ochrany základních lidských práv.

Soud, prováděje tedy přezkum nařízení s ohledem na tyto normy, konstatoval, že zmrazení prostředků stanovené napadeným nařízením neporušuje základní práva žalobců, jak jsou chráněna *ius cogens*. Nařízení zejména neporušuje právo žalobců vlastnit majetek v rozsahu, v němž je toto právo chráněno *ius cogens*. Pokud jde o práva obhajoby, Soud konstatoval, že se jeví, že žádná norma *ius cogens* nevyžaduje, aby byly zúčastněné osoby osobně vyslechnuty před Výborem pro sankce, přičemž dotčené rezoluce ostatně stanoví mechanismus přezkumu jednotlivých případů.

Pokud jde o právo na účinnou soudní ochranu, Soud poukázal na to, že v rámci žaloby podané žalobci Soud provádí úplný přezkum legality napadeného nařízení, pokud jde ze strany orgánů Společenství o dodržení pravidel o příslušnosti, jakož i pravidel vnější legality a podstatných formálních náležitostí, které se vztahují na jejich činnost. Soud přezkoumává rovněž legalitu nařízení zejména z hlediska formální a věcné vhodnosti, vnitřní soudržnosti a přiměřenosti nařízení vzhledem k rozhodnutím Rady bezpečnosti. Dále přezkoumává legalitu nařízení a nepřímo i legalitu dotčených rezolucí Rady bezpečnosti s ohledem na *ius cogens*. Naproti tomu Soudu nepřísluší přezkoumávat nepřímo soulad rozhodnutí Rady bezpečnosti se základními právy, tak jak jsou chráněna právním řádem Společenství, ani ověřovat neexistenci nesprávného posouzení skutkového stavu a důkazních materiálů, které Rada bezpečnosti použila na podporu přijatých opatření, a ani nepřímo přezkoumávat vhodnost a přiměřenost těchto opatření. V tomto rozsahu a při neexistenci mezinárodního soudu pověřeného rozhodováním o žalobách směřujících proti rozhodnutím Výboru pro sankce žalobci nedisponují žádným soudním procesním prostředkem.

Soud nicméně uvedl, že taková mezera v soudní ochraně žalobců není sama o sobě v rozporu s *ius cogens*, neboť právo na přístup k soudům není absolutní. V uvedené věci naráží na soudní imunitu, kterou požívá Rada bezpečnosti. Zájem žalobců na tom, aby byl jejich případ po meritorní stránce projednán soudem, není totiž dostatečný k tomu, aby převážil nad základním obecným zájmem na zachování mezinárodního míru a bezpečnosti tváří v tvář hrozbě jasně určené Radou bezpečnosti. V důsledku toho Soud žaloby zamítl jako neopodstatněné.

G. Veřejná služba Společenství

V roce 2005 Soud rozhodl velký počet věcí v oblasti veřejné služby, neboť, aniž by bylo bráno v úvahu 117 věcí postoupených Soudu pro evropskou veřejnou službu, přibližně 20 % věcí rozhodnutých tento rok (tedy 119 věcí) spadá do této oblasti. Soud ostatně rozhodl v několika málo případech o zrušení, jelikož vydal v tomto smyslu pouze čtrnáct rozsudků. S ohledem na velmi vysoký počet rozhodnutí vydaných v této oblasti a omezený rozsah této zprávy zde budou uvedeny pouze tři poznámky.

V první řadě může být stejně jako minulý rok zdůrazněna rozličnost rozhodnutí zpochybněných před Soudem, jelikož rozsudky a usnesení se týkaly jak otázek jmenování, povýšení a výběrových řízení¹⁷⁰, tak finančních nároků úředníků a zaměstnanců¹⁷¹, rámcové doho-

¹⁷⁰ Viz například rozsudky Soudu ze dne 3. února 2005, Mancini v. Komise, T-137/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-172/05 P); Heurtaux v. Komise, T-172/03, a ze dne 17. března 2005, Milano v. Komise, T-362/03, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁷¹ Několik rozsudků se tento rok týkalo konkrétně podmínek zakládajících nárok na příspěvek za práci v zahraničí stanovený ve služebním řádu, které umožnily Soudu upřesnit pojem „stát“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. a) přílohy VII bývalého služebního řádu úředníků Evropských společenství [viz například rozsudky Soudu ze dne 30. června 2005, Olesen v. Komise, T-190/03, a ze dne 25. října 2005, Salazar Brier v. Komise, T-83/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-9/06 P), dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí].

dy uzavřené mezi Komisí a odborovými a profesními organizacemi¹⁷², smluv dočasných zaměstnanců¹⁷³, disciplinárních řízení¹⁷⁴ nebo zpráv o vývoji služebního postupu¹⁷⁵. Dále značná poměrná část zrušení (a sice šest rozsudků ze čtrnácti) má svůj původ v nedostatku nebo nedostatečnosti odůvodnění napadeného rozhodnutí¹⁷⁶. Konečně z důvodu praktického významu rozhodované otázky je třeba uvést, že ve svém rozsudku *Fardoom a Reinard v. Komise* Soud posoudil jako legální systém cílového průměru a orientačních kvót zavedený Komisí v roce 2002 pro účely řízení o vypracovávání posudků úředníků¹⁷⁷. Soud měl totiž za to, že systém cílového průměru nejenže nijak neomezuje svobodu úsudku hodnotitelů, ale může ji naopak příznivě ovlivňovat, neboť podporuje vypracovávání posudku podle zásluh úředníků.

H. Celní právo

V roce 2005 jako v předchozích letech Soud rozhodl o několika žalobách týkajících se zamítnutí žádostí o prominutí dovozního cla ze strany Komise, založených na ustanovení o ekvité v celní právní úpravě Společenství upravujícím možnost vrácení nebo prominutí dovozního cla v případech, které vyplývají z okolností, jež nelze přičítat podvodnému jednání nebo hrubé nedbalosti zúčastněné osoby¹⁷⁸. Jestliže Soud tyto věci rozhodl především na základě použití klasických zásad v dané oblasti, dvě věci se nicméně odlišují.

Jednak ve věci **Geologistics v. Komise**, která se týkala žádosti o prominutí podané podnikem, který byl stanoven jako finančně odpovědný jakožto držitel režimu vnějšího tranzitu Společenství („hlavní povinný“) za odnětí zboží celnímu dohledu, Soud zrušil rozhodnutí Komise, když se domníval, že se dopustila dvou zjevně nesprávných posouzení¹⁷⁹. Zaprvé v rozporu s tím, co se domnívala Komise, skutečnost, že vnitrostátní orgány, které věděly o existenci podvodu dotýkajícího se žalobkyně a vedly vůči ní šetření, aniž by ji o tom uvědomily, a to pro potřeby uvedených šetření, žalobkyni uvedla do „zvláštní situace“, pokud

¹⁷² Rozsudek Soudu ze dne 12. dubna 2005, *Lebedev v. Komise*, T-191/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-268/05 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁷³ Rozsudek Soudu ze dne 13. září 2005, *Fernández Gómez v. Komise*, T-272/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-417/05 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁷⁴ Rozsudek Soudu ze dne 5. října 2005, *Rasmussen v. Komise*, T-203/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁷⁵ Rozsudek Soudu ze dne 12. července 2005, *De Bry v. Komise*, T-157/04 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-344/05 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁷⁶ Rozsudky *Heurtaux v. Komise*, poznámka 170 výše; ze dne 1. března 2005, *Smit v. Europol*, T-143/03; ze dne 2. června 2005, *Strohm v. Komise*, T-177/03; ze dne 5. července 2005, *Marcuccio v. Komise*, T-9/04; ze dne 15. září 2005, *Casini v. Komise*, T-132/03, a ze dne 8. prosince 2005, *Reynolds v. Komise*, T-237/00, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁷⁷ Rozsudek *Fardoom a Reinard v. Komise*, poznámka 28 výše.

¹⁷⁸ Článek 239 nařízení Rady (ES) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307), a článek 905 nařízení Komise (ES) č. 2454/93 ze dne 2. července 1993, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 253, s. 1; Zvl. vyd. 02/06, s. 3). Viz například rozsudek *Common Market Fertilizers v. Komise*, poznámka 14 výše.

¹⁷⁹ Rozsudek Soudu ze dne 27. září 2005, *Geologistics v. Komise*, T-26/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

jde o celní dluh týkající se podvodných operací, ke kterým došlo po zjištění tohoto podvodu a které s ním měly spojitost. Zadruhé se Komise nesprávně domnívala, že se žalobkyně dopustila „zjevné nedbalosti“, když nezajistila dohled nad jednotlivými třetími osobami podílejícími se na tranzitu a neuzavřela náležitá pojištění. První skutečnost nebyla dostatečně prokázána a, pokud jde o druhou, Soud rozhodl, že každopádně nelze přijmout jako obecné pravidlo, že nesjednání pojištění by bylo samo o sobě zjevně nedbalým jednáním hospodářského subjektu.

Dále pak v rozsudku **Ricosmos v. Komise** Soud poskytl dvě zajímavá upřesnění ohledně podmínek, za kterých může být žádost o prominutí zamítnuta¹⁸⁰.

Zprvce se z hlediska procesního Soud opřel zejména o judikaturu týkající se přístupu ke spisu v oblasti soutěžního práva, aby upřesnil, že pokud Komise kdykoli během řízení hodlá přijmout rozhodnutí nepříznivé vůči žadateli, musí mu umožnit v okamžiku doručení svých námitek přezkoumat všechny doklady, které mohou být relevantní na podporu jeho žádosti o prominutí nebo vrácení cla, a že za tímto účelem mu Komise musí poskytnout minimálně vyčerpávající soupis dokladů ze spisu, které nemají důvěrný charakter, obsahující informace dostatečně přesné k tomu, aby žadateli se vší znalostí věci umožnily určit, zda popsané doklady pro něj mohou být užitečné.

Zadruhé, pokud jde o meritorní posouzení žádostí o prominutí, Soud upřesnil, že má-li být takováto žádost zamítnuta, musí sice existovat souvislost mezi nedbalostí vytykanou hospodářskému subjektu a zjištěnou zvláštní situací, avšak to ještě neznamená, že by bylo nezbytné, aby zvláštní situace byla přímým a bezprostředním důsledkem dotčené nedbalosti. Postačuje totiž, aby nedbalost zjednodušila odnětí zboží celnímu dohledu nebo k němu přispěla.

III. **Soudní agenda v oblasti náhrady škody**

Ponecháme-li stranou soudní agendu v oblasti veřejné služby, Soud v roce 2005 rozhodl v 17 rozsudcích a usneseníích o meritorních podmínkách mimosmluvní odpovědnosti Společenství¹⁸¹. Pouze ve věci **AFCon Management Consultants a další v. Komise** byl

¹⁸⁰ Rozsudek Soudu ze dne 13. září 2005, *Ricosmos v. Komise*, T-53/02 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-420/05 P), dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁸¹ Rozsudky Soudu ze dne 3. února 2005, *Chiquita Brands a další v. Komise*, T-19/01; *Comafrica a Dole Fresh Fruit Europe v. Komise*, poznámka 50 výše; ze dne 16. března 2005, *EnBW Kernkraft v. Komise*, T-283/02; ze dne 17. března 2005, *Agraz a další v. Komise*, T-285/03 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-243/05 P); *AFCon Management Consultants a další v. Komise*, T-160/03, dosud nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí; rozsudek *Holcim (Deutschland) v. Komise*, poznámka 68 výše; rozsudek Soudu ze dne 13. července 2005, *Camar v. Rada a Komise*, T-260/97; usnesení Soudu ze dne 14. září 2005, *Adviesbureau Ehcon v. Komise*, T-140/04, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí; rozsudek *Cofradia de pescadores de „San Pedro“ de Bermeo a další v. Rada*, poznámka 22 výše; usnesení Soudu ze dne 26. října 2005, *Ouariachi v. Komise*, T-124/04 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-4/06 P); rozsudky Soudu ze dne 30. listopadu 2005, *Autosalone Ispra v. Komise*, T-250/02; ze dne 14. prosince 2005, *FIAMM a FIAMM Technologies v. Rada a Komise*, T-69/00; *Laboratoire du Bain v. Rada a Komise*, T-151/00; *Groupe Fremaux a Palais Royal v. Rada a Komise*, T-301/00; *CD Cartondruck v. Rada a Komise*, T-320/00; *Beamglow v. Parlament a další*, T-383/00, a *Fedon & Figli a další v. Rada a Komise*, poznámka 181 výše, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

přiznán nárok na náhradu škody, v uvedeném případě ve výši přibližně 50 000 eur podniku, který byl protiprávně vyloučen z nabídkového řízení¹⁸². Krom toho ve věci **Camar v. Rada a Komise** Soud použitím klasických zásad pro vyčíslení škody stanovil výši náhrady škody, o jejíž existenci bylo předtím rozhodnuto mezitímním rozsudkem¹⁸³. Všechny ostatní žaloby, přestože byly zamítnuty, vyjasňují řadu otázek ohledně přípustnosti žalob na náhradu škody, nahraditelné škody a jednání, které může vést k odškodnění.

A. Podmínky přípustnosti žaloby na náhradu škody

Soud v roce 2005 poskytl několik upřesnění ohledně formálních podmínek přípustnosti žalob na náhrady škody, režimu promlčení v této oblasti a zásady autonomie procesních prostředků.

Zprvė podle ustálené judikatury není žalobce povinen vyčíslit výši škody, o které tvrdí, že mu vznikla. Nicméně, jak upřesnil Soud ve věci **Polyelectrolyte Producers Group v. Rada a Komise** pro to, aby byly splněny formální podmínky přípustnosti stanovené jednacím řádem [čl. 44 odst. 1 písm. c)], je nezbytné, aby žalobce uvedl jasné skutečnosti umožňující posoudit povahu a rozsah škody. V uvedeném případě se vyhýbavá argumentace žalobkyně ohledně údajně utrpěné škody omezovala na pouhá tvrzení žádným způsobem nezaložená na relevantních důkazech, což odůvodňovalo nepřipustnost žaloby na náhradu škody¹⁸⁴.

Zadruhé, pokud jde o promlčení, Soud měl příležitost připomenout ustálenou judikaturu, podle které se promlčení použije pouze na období, které o víc než pět let předchází datu úkonu přerušujícího promlčení, aniž by ovlivnilo nároky vzniklé během pozdějších období¹⁸⁵. V usnesení **Adviesbureau Ehcon v. Komise** Soud rozhodl, že tato judikatura se použije „pouze ve výjimečném případě, kdy je prokázáno, že dotčená újma byla každodenně obnovována po vzniku skutečnosti, která ji způsobuje“. Tak tomu nebylo v uvedeném případě, kdy údajné škody, za předpokladu, že by byly prokázány, i když případně bylo možno uvědomit si jejich rozsah až po zamítnutí nabídky žalobkyně na dotčenou zakázku, byly nicméně způsobeny okamžikem uvedeného zamítnutí¹⁸⁶.

Konečně zatřetí ve věci **Holcim (France) v. Komise** Soud připomenul zásadu autonomie procesních prostředků, když rozhodl, že pokud žalobce mohl podat žalobu na neplatnost nebo žalobu pro nečinnost proti aktu nebo nečinnosti, jimiž mu byla údajně způsobena škoda, nicméně tak neučinil, nevyužití těchto procesních prostředků nepředstavuje příčinu

¹⁸² Rozsudek AFCon Management Consultants a další v. Komise, poznámka 181 výše.

¹⁸³ Rozsudek Camar v. Rada a Komise, poznámka 181 výše.

¹⁸⁴ Usnesení Polyelectrolyte Producers Group v. Rada a Parlament, poznámka 29 výše. Viz rovněž rozsudek Autosalone Ispra v. Komise, poznámka 181 výše.

¹⁸⁵ Viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 16. dubna 1997, Hartmann v. Rada a Komise, T-20/94, Recueil, s. II-595, bod 132. Pokud jde o uplatnění v roce 2005, viz rozsudek Holcim (Deutschland) v. Komise, poznámka 68 výše.

¹⁸⁶ Usnesení Ehcon v. Komise, poznámka 181 výše.

prekluze žaloby na náhradu škody¹⁸⁷. Rovněž v otázce autonomie procesních prostředků umožnila tato věc Soudu upřesnit dosah judikatury, podle které musí být žaloba na náhradu škody prohlášena za nepřipustnou, pokud ve skutečnosti směřuje ke zrušení individuálního rozhodnutí, proti němuž již nelze podat opravný prostředek. Tato judikatura se týká „výjimečného případu, kdy žaloba na náhradu škody směřuje k zaplacení částky, jejíž výše odpovídá přesně výši cla, které žalobce zaplatil na základě individuálního rozhodnutí, a kdy tudíž žaloba na náhradu škody směřuje ve skutečnosti ke zrušení individuálního rozhodnutí“¹⁸⁸. Soud upřesnil, že tato judikatura je tedy relevantní pouze za předpokladu, že „údajná škoda vyplývá výlučně z individuálního správního aktu, proti němuž již nelze podat opravný prostředek, ale který by zúčastněná osoba bývala mohla napadnout žalobou na neplatnost“. V uvedeném případě však škoda tvrzená žalobkyní neměla původ v individuálním správním aktu, který by žalobkyně bývala mohla napadnout, ale v protiprávním nepřijetí opatření vyplývajících z rozsudku Komise. Žaloba byla tudíž posouzena jako přípustná.

B. Nahraditelná škoda

V rozsudku **Internationaler Hilfsfonds v. Komise** Soud stanovil zásadu, podle které náklady na advokáta vynaložené před Evropským veřejným ochráncem práv nejsou nahraditelné z titulu náhrady škody v rámci žaloby na náhradu škody, zejména z důvodu možnosti obrátit se na veřejného ochránce práv i bez využití služeb advokáta¹⁸⁹. V tomtéž smyslu se Soud ve svém usnesení **Ehcon v. Komise** domníval, že za okolností uvedeného případu se žalobkyni nepodařilo prokázat existenci přímé příčinné souvislosti mezi těmito údajnými náklady vynaloženými před veřejným ochráncem práv a vytýkanými protiprávnostmi, jelikož svobodná volba občana obrátit se na veřejného ochránce práv se nemůže jevit jako přímý a nutný důsledek případů nesprávného úředního postupu příčitatelného případně orgánům nebo institucím Společenství¹⁹⁰.

C. Odpovědnost za protiprávní jednání

Mimo případ odpovědnosti v případě neexistence protiprávního jednání, který bude vyložen dále, bývá obvykleji mimosmluvní odpovědnost Společenství založena z důvodu protiprávního jednání. V tomto případě musí být ke vzniku odpovědnosti splněn souhrn podmínek, a to protiprávnost jednání vytýkaného orgánům, existence skutečné škody a příčinná souvislost mezi tvrzeným jednáním a dovolávanou újmou¹⁹¹.

¹⁸⁷ Usnesení *Holcim (France) v. Komise*, poznámka 68 výše.

¹⁸⁸ Viz zejména rozsudek Soudního dvora ze dne 26. února 1986, *Krohn v. Komise*, 175/84, Recueil, s. 753, bod 33.

¹⁸⁹ Usnesení Soudu ze dne 11. července 2005, *Internationaler Hilfsfonds v. Komise*, T-294/04 (probíhá řízení o kasačním opravném prostředku C-331/05 P), dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

¹⁹⁰ Usnesení *Ehcon v. Komise*, poznámka 181 výše.

¹⁹¹ Rozsudky Soudního dvora ze dne 29. září 1982, *Oleifici Mediterranei v. EHS*, 26/81, Recueil, s. 3057, bod 16, a Soudu ze dne 16. října 1996, *Efisol v. Komise*, T-336/94, Recueil, s. II-1343, bod 30.

V roce 2005 Soud vydal ne méně než devět rozsudků o žalobách na náhradu škody souvisejících se společnou organizací trhu¹⁹². Tato část je nicméně věnována zvláště šesti rozsudkům vydaným v prosinci 2005, ve kterých velký senát Soudu rozhodoval o otázce skloubení rozhodnutí Orgánu pro řešení sporů (DSB) Světové obchodní organizace (WTO) s právním řádem Společenství¹⁹³.

V těchto věcech žalobkyně tvrdily, že jednání Společenství bylo protiprávní vzhledem k dohodám WTO, což vedlo Soud k určení, zda takové dohody zakládají pro procesní subjekty právo uplatnit tyto dohody u soudu za účelem zpochybnění platnosti právní úpravy Společenství s ohledem na rozhodnutí DSB. V těchto šesti rozsudcích Soud rozhodl, že tomu tak není. Dohody WTO totiž v zásadě nepatří s ohledem na svou povahu a strukturu, mezi normy, ve vztahu k nimž soud Společenství přezkoumává legalitu jednání orgánů Společenství, vyjma případů, kdy by Společenství zamýšlelo splnit konkrétní povinnost převzatou v rámci WTO nebo kdy akt Společenství výslovně odkazuje na konkrétní ustanovení dohod WTO¹⁹⁴. Přitom v případě existence rozhodnutí DSB o neslučitelnosti opatření přijatých členem s pravidly WTO se žádná z těchto dvou výjimek nepoužije. Pokud jde o první výjimku, tím, že Komise přijala závazek vyhovět pravidlům WTO, nezamýšlela převzít konkrétní povinnost v rámci WTO, jež by umožňovala provádět přezkum, neboť systém řešení sporů vyhrazuje v každém případě významnou úlohu jednáním. Přezkum soudem Společenství by tudíž mohl zapříčinit oslabení pozice vyjednávačů Společenství při hledání vzájemně přijatelného řešení sporu. Pokud jde o druhou výjimku, Soud rozhodl, že na společnou organizaci trhu s banány nelze nahlížet tak, že výslovně odkazuje na konkrétní ustanovení dohod WTO.

Judikatura dále pro prohlášení jednání orgánu za protiprávní v rámci režimu odpovědnosti za protiprávní jednání vyžaduje, aby bylo prokázáno dostatečně závažné porušení právní normy, jejímž předmětem je udělení práv jednotlivcům. Režim právní úpravy stanovený Soudním dvorem v oblasti mimosmluvní odpovědnosti Společenství zohledňuje především složitost situací, které mají být upraveny, obtížnost použití nebo výkladu znění právních předpisů a konkrétněji prostor pro uvážení, kterým disponuje autor napadeného aktu. Rozhodující kritérium pro posouzení porušení práva Společenství jako dostatečně závažného porušení spočívá v tom, že dotýcný orgán Společenství zjevně a závažným způsobem překročí meze své posuzovací pravomoci. Pokud tento orgán disponuje pouze značně sníženým prostorem pro uvážení, či dokonce žádným, prosté porušení práva Společenství

¹⁹² Rozsudky Chiquita Brands a další v. Komise, poznámka 181 výše; Comafira a Dole Fresh Fruit Europe v. Komise, poznámka 50 výše; Agraz a další v. Komise, poznámka 181 výše; FIAMM a FIAMM Technologies v. Rada a Komise, poznámka 181 výše; Laboratoire du Bain v. Rada a Komise, poznámka 181 výše; Groupe Fremaux a Palais Royal v. Rada a Komise, poznámka 181 výše; CD Cartondruck v. Rada a Komise, poznámka 181 výše; Beamglow v. Parlament a další, poznámka 181 výše, a Fedon & Figli a další v. Rada a Komise, poznámka 181 výše.

¹⁹³ Rozsudky FIAMM a FIAMM Technologies v. Rada a Komise, poznámka 181 výše; Laboratoire du Bain v. Rada a Komise, poznámka 181 výše; Groupe Fremaux a Palais Royal v. Rada a Komise, poznámka 181 výše; CD Cartondruck v. Rada a Komise, poznámka 181 výše; Beamglow v. Parlament a další, poznámka 181 výše, a Fedon & Figli a další v. Rada a Komise, poznámka 181 výše. K této otázce viz rovněž rozsudek Chiquita Brands a další v. Komise, poznámka 181 výše.

¹⁹⁴ Viz např. rozsudek Soudního dvora ze dne 23. listopadu 1999, Portugalsko v. Rada, C-149/96, Recueil, s. I-8395.

může postačovat k prokázání existence dostatečně závažného porušení¹⁹⁵. Ve věci **Holcim (Deutschland) v. Komise** se přitom žalobkyně domáhala náhrady nákladů na bankovní záruky zřízené za účelem vyhnutí se platbě pokuty, která byla Soudem nakonec zrušena¹⁹⁶. Soud konstatoval, že prostor pro uvážení Komise v oblasti, v níž se dopustila vytýkané protiprávnosti (posouzení porušení čl. 81 odst. 1 ES), byl sice omezený, ale že orgán nicméně posuzoval komplexní situace, takže protiprávnost, které se dopustil, není dostatečně závažná s ohledem na tuto komplexnost, aby zakládala právo na náhradu škody.

D. Odpovědnost při neexistenci protiprávního jednání

Podle článku 288 ES v případě mimosmluvní odpovědnosti nahradí Společenství v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států škody způsobené svými orgány nebo svými zaměstnanci při výkonu jejich funkce. V řadě rozsudků vyhlášených v prosinci 2005 velký senát Soudu výslovně uznal, že odpovědnost Společenství může být založena i při neexistenci protiprávního jednání¹⁹⁷.

V roce 1993 přijala Rada nařízení zavádějící pro členské státy společná pravidla pro dovoz banánů¹⁹⁸. Toto nařízení stanovilo preferenční předpisy ve prospěch banánů pocházejících z určitých afrických, karibských a tichomořských zemí. Na základě stížností podaných některými státy, mezi nimiž byly Spojené státy americké, DBS WTO posoudil dovozní režim banánů za neslučitelný s dohodami WTO. V roce 1998 tudíž Rada přijala nařízení, kterým byl tento režim změněn. Jelikož DBS měl za to, že nový režim je stále neslučitelný s dohodami WTO, povolil na žádost Spojených států, aby uplatňovaly celní dovozní přírážku na výrobky ze Společenství uvedené na seznamu vypracovaném americkými správními orgány. Šest společností usazených ve Společenství se nato domáhalo, aby Soud uložil Komisi a Radě povinnost nahradit škodu vzniklou z důvodu uplatnění odvetných amerických opatření na jejich vývoz do Spojených států.

Ve svém rozsudku Soud nejprve rozhodl, že odpovědnost Společenství nemůže být v uvedeném případě založena z důvodu protiprávního jednání. Měl nicméně za to, že pokud není prokázána protiprávnost jednání orgánů Společenství, nevyplývá z toho, že podniky, které musí nést nepřiměřenou část nákladů vyplývajících z omezení přístupu na vývozní trhy, nemohou být v žádném případě odškodněny z titulu odpovědnosti Společenství. Vnitrostátní právní předpisy o mimosmluvní odpovědnosti, na které odkazuje článek 288 ES, totiž jednotlivcům umožňují, i když v nestejně míře, ve specifických oblastech a podle

¹⁹⁵ Rozsudky Soudního dvora ze dne 4. července 2000, Bergaderm a Goupil v. Komise, C-352/98 P, Recueil, s. I-5291, body 40 a 42 až 44, a ze dne 10. prosince 2002, Komise v. Camar a Tico, C-312/00 P, Recueil, s. I-11355, body 52 až 55.

¹⁹⁶ Rozsudek Holcim (Deutschland) v. Komise, poznámka 68 výše.

¹⁹⁷ Rozsudky FIAMM a FIAMM Technologies v. Rada a Komise, poznámka 181 výše; Laboratoire du Bain v. Rada a Komise, poznámka 181 výše; Groupe Fremaux a Palais Royal v. Rada a Komise, poznámka 181 výše; CD Cartondruck v. Rada a Komise, poznámka 181 výše; Beamglow v. Parlament a další, poznámka 181 výše, a Fedon & Figli a další v. Rada a Komise, poznámka 181 výše.

¹⁹⁸ Nařízení Rady (EHS) č. 404/93 ze dne 13. února 1993 o společné organizaci trhu s banány (Úř. věst. L 47, s. 1; Zvl. vyd. 03/13, s. 388).

odlišných pravidel, získat v soudním řízení náhradu některých škod i při neexistenci protiprávního jednání původce škody. V případě škody způsobené jednáním orgánů Společenství, jehož protiprávní povaha není prokázána, tak může dojít ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Společenství, pokud jsou kumulativně splněny podmínky týkající se skutečnosti škody, příčinné souvislosti mezi ní a jednáním orgánů Společenství, jakož i neobvyklé a zvláštní povahy dotčené škody. Soud tak poprvé konstatoval nehypotetickým způsobem existenci mimosmluvní odpovědnosti Společenství v případě neexistence protiprávního jednání jeho orgánů.

V daném případě byla podmínka týkající se škody splněna. Stejně tomu bylo v případě podmínky týkající se příčinné souvislosti mezi škodou a jednáním orgánů. Na odnětí koncesí ve vztahu ke Společenství ve formě celní dovozní příirážky je totiž třeba nahlížet jako na následek objektivně vyplývající podle obvyklého a předvídatelného průběhu řešení sporů WTO uznaného Společenstvím z toho, že Rada a Komise ponechaly v platnosti režim dovozu banánů neslučitelný s dohodami WTO. Jednání těchto orgánů tak totiž nezbytně vedlo k přijetí odvetného opatření a „je třeba na něj nahlížet jako na rozhodující příčinu škody, kterou nesly žalobkyně v důsledku zavedení americké celní příirážky“. Naproti tomu se žalobkyním nepodařilo prokázat, že jim vznikla neobvyklá škoda, a sice škoda přesahující meze hospodářského rizika vlastního činností v dotčeném odvětví. Možnost suspendovat celní koncese je totiž jedním z nebezpečí vlastních stávajícímu systému mezinárodního obchodu, a proto ho musí nutně nést každý subjekt, který se rozhodne uvádět své výrobky na trh jednoho z členů WTO. V důsledku toho Soud všech šest žalob zamítl.

IV. Návrhy na předběžná opatření

Rok 2005 potvrdil snižování počtu návrhů na předběžná opatření, které bylo již zaznamenáno v roce 2004, neboť bylo podáno pouze 21 návrhů, ve srovnání s 26 v roce 2004 a 39 v roce 2003. V roce 2005 předseda Soudu jakožto soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních rozhodl třináct věcí.

V této zprávě budou zmíněny pouze závěry ohledně naléhavosti ve věci **Deloitte Business Advisory v. Komise**¹⁹⁹. V uvedené věci Deloitte Business Advisory navrhovala zejména odklad provádění jednak rozhodnutí Komise o odmítnutí nabídky podané konsorciem, jehož byla součástí, a jednak rozhodnutí o zadání dotčené zakázky třetí osobě. Kromě zásahu do své dobré pověsti se žalobkyně dovolávala skutečnosti, že v případě zrušení napadených rozhodnutí a nenařízení předběžných opatření již nebude možné jí v nabídkovém řízení zadat provádění dotčené zakázky, a v důsledku toho z ní ona nebude moci získat určitou prestiž, zkušenost a příjmy.

Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních, přezkoumává, zda je s dostatečnou pravděpodobností prokázáno, že žalobkyni hrozí, že utrpí vážnou a nenapravitelnou škodu, nebudou-li vydána navrhovaná předběžná opatření, měl za to, že konsorcium, jehož součástí byla žalobkyně, ztratilo šanci, že mu bude zakázka zadána,

¹⁹⁹ Usnesení předsedy Soudu ze dne 20. září 2005, Deloitte Business Advisory v. Komise, T-195/05 R, dosud nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí.

a v důsledku toho šanci získat různé výhody, ať už finanční, či nefinanční, které mohly případně plynout z provedení smlouvy. Přitom zaprvé s ohledem na datum stanoveného plnění smlouvy bylo málo pravděpodobné, že by možnost, kterou má Komise, aby uspořádala nové nabídkové řízení, umožnila sama o sobě zachovat šanci, kterou měla žalobkyně, že jí bude zakázka dotčená v nabídkovém řízení zadána a že jí bude moci provést. Zadruhé, pokud jde o možnost, že škoda případně utrpěná žalobkyní může být předmětem pozdějšího odškodnění, spis neobsahoval žádnou skutečnost, jež by s dostatečným stupněm určitosti zaručovala, že v případě zrušení napadených rozhodnutí Komise žalobkyni odškodní nezávisle na podání žaloby na náhradu škody. Navíc újma spočívající pro žalobkyni ve ztrátě šance, že jí bude zakázka zadána, musí být považována za velmi obtížně vyčíslitelnou, a proto nenapravitelnou újmu. Žalobkyně nicméně neprokázala z právního hlediska dostačujícím způsobem, že mohla ze zadání zakázky v rámci nabídkového řízení a z jejího provedení získat dostatečně významné výhody. Jelikož porovnání významu proti sobě stojících zájmů se v každém případě přiklání k nevydání předběžných opatření, soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních návrh zamítl.